TRST, torek
16. aprila 1957
Leto XIII - Št. 91 (3626)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROCNINA: mesečna 480, vnaprej; četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Potem ko kralj Husein ni odobril vlade Halima Nimra

Nabulsi v novi jordanski vladi ki jo je sestavil Fakri El Kalidi

Kralj in predsednik vlade se obvezujeta voditi politiko «pozitivne nevtralnosti» ter upreti se imperializmu in načrtom, ki niso v skladu z arabskimi interesi - Nabulsi zunanji minister - Zanikujejo vesti o vojaškem uporu in o pozivu Siriji, naj umakne svoje čete

AMAN, 15. — Potem ko je jordanski kralj Husein včeraj zavrnil seznam ministrov nove vlade, ki jo je bil sestavil Abdul Halim Nimr, ker so bile v vladi nekatere politične osebnosti, ki jih dvor ne želi, in potem, ko je Said El Mufti doživel neuspeh pri ponovnem poizkusu, javljajo, da je novo vlado danes sestavil bivši zunanji minister Husein Kalidi. V novi vladi je tudi bivši ministrski predsednik Nabulsi.

Nova vlada je nocoj prisegla kralju Huseinu. Predsednik vlade Husein Fakri El Kalidi je tudi obrambni minister. Podpredsednik vlade in notranji minister je sedanji predsednik senata Said El Mufti. Dosedanji jordanski poslanik v Kairu Favzi El Mulki je minister za prosveto in za javna dela. Prejšnji predsednik vlade Soliman Nabulsi pa je zunanji minister in minister za komunikacije. Od sedmih članov vlade je pet neodvisnih.

Program nove vlade vsebujeta pisma, ki sta si ju izmenjala kralj Husein in predsednik vlade. Oba poudarjata «pozitivno nevtralnost» Jordanije v zunanji politiki, kakor tudi «odpor proti imperializmu in proti vsakemu tujemu zavezništvu ter proti vsakemu načrtu, ki ni v skladu z arabskimi interesi». Glede notranje politike poudarjata kralj in predsednik vlade potrebo, da se ohrani red, ter potrebo reforme državnih ustanov, «zato da bodo funkcionarji delali za vlado in ne za politične stranke». Kralj in predsednik vlade poudarjata dalje potrebo okrepitve narodne obrambe.

Kalidi je bil večkrat zunanji minister, zadnjikrat pa pred volitvami leta 1956. Govori se, da bo nova vlada sprejela Eisenhowerjevega odposlanca Richardsa, da pa ne bo prevzela nobene obveznosti glede ameriške pomoči, dokler se ne bo posvetovala z Egiptom in Sirijo. Opazovalci so mnenja, da je naloga te prehodne vlade omiliti sedanjo napetost, ter pripominjajo, da je Nabulsi ostal v vladi, da pomiri skupine, ki bi drugače zavrnile novo koalicijo.

Kalidi je nocoj predsedoval seji vlade, na kateri so odobrili razporeditev ministrskih mest. Pozneje je sedem ministrov priseglo. Domnevajo, da bo nova vlada razpustila politične stranke in parlament.

O sestavi nove vlade so se sporazumeli na konferenci političnih predstavnikov, ki jo je sklical kralj Husein v kraljevi palači. Husein je namreč opozoril, da bo uvedeno obsedno stanje, če ne bo kriza čimprej rešena. Radio v Damasku javlja, da je kralj Husein na konferenci obrazložil sedanjo nevarnost in da je dejal, da nasprotuje politiki tujih zaveznistev ter da je naklonjen «arabski osvobodilni politiki». Kralj je govoril tudi veliki množici, ki se je zbrala pred kraljevo palačo in je dejal, da «bi zapustil prestol, če bi to lahko koristilo državi». Dejal je, da je ostavka Nabulsija vprašanje notranje politike in ne zunanje politike ter da bi nadaljevanje krize ali širjenje alarmantnih vesti koristilo sovražniku, t. j. Izraelu. Opozarjal pa je tudi na «prevratne elemente» ter je dodal, da ga pri njegovi akciji ne vodijo osebni interesi.

Medtem je sirsko zunanje ministrstvo izdalo poročilo, v katerem zanikuje vesti tiska, da je jordanski kralj Husein pozval predsednika sirske republike, naj odredi umik sirskih čet iz Jordanije. To zahtevo naj bi vsebovalo Huseinovo pismo, ki ga je izročil sirskemu predsedniku sirski poslanik Kadamani, ki je včeraj prišel iz Amana v Damask. Poročilo dodaja, da je predsednik Kuatli preteklo noč telefoniral kralju Huseinu in ga vprašal za vesti o položaju v Jordaniji. Husein je poslal sirskega poslanika in mu izročil «bratsko pismo», v katerem obrazložuje položaj. Poslanik Kadamani je v Damasku izročil pismo predsedniku in se je danes vrnil v Aman z «britanskim» odgovorom Kuatlija.

Prav tako javljajo iz Amana, da je predstavnik vlade izjavil, da je gen. Ali Abu Nuvar še vedno načelnik jordanske vojske v nasprotju z vestmi, da ga je kralj Husein izgnal in da je zbežal v Sirijo. Predstavnik je dodal, da je bil izgnan v Sirijo sorodnik vrhovnega poveljnika, ki je navaden poveljnik bataljona in ki mu je ime Abu Nuvar.

Zahodne agencije so namreč razširile vesti, da je general Nuvar organiziral vojaško zaroto proti kralju in da je prišlo do spopadov, pri čemer da so prevladale čete, ki so ostale zveste kralju. Iste agencije so govorile o aretaciji 18 vojaških in civilnih osebnosti, med katerimi naj bi bil tudi Nabulsi. Vse te vesti so v Amanu odločno zanikali.

Medtem javljajo, da je podtajnik v zunanjem ministrstvu obvestil tuja poslništva in diplomatska predstavništva v Amanu, da bo jordanska vojska očločno odbila sleherno izraelsko izzivanje ali napad.

Egiptovski list «Al Shaab» piše, da so dogodki v Jordaniji rezultat angleško-ameriške zarote, ki so jo organizirali na bermudski konferenci. Ta zarota ima namen izvesti napadalno akcijo in ustvariti zmedo na vsem področju.

Agencija Tass pa je javila, da je britansko vojaško poveljstvo začasno odložilo umik britanskih čet iz Jordanije. Predstavnik Foreign Officea je v zvezi s tem izjavil, da ni nobene spremembe v načrtih o umiku in da se je Velika Britanija obvezala umakniti svoje čete v šestih mesecih po razveljavitvi angleško-jordanske pogodbe. Predstavnik je tudi izjavil, da je britanska vlada v stiku z raznimi vladami v zvezi z dogodki v Jordaniji.

Predstavnik ameriškega državnega departmaja pa je odklonil vsak komentar in dejal, da je položaj v Jordaniji še vedno nejasen.

Današnja moskovska «Pravda» pa obtožuje ZDA, da pripravljajo udar proti Jordaniji, da izolirajo Egipt od Sirije in da uničijo arabsko enotnost ter da skušajo komplicirati položaj, da bi se poslužile Eisenhowerjeve doktrine za vojaško intervencijo na tem področju.

—«—

Dvomljiva iskrenost

BEOGRAD, 15. — Bili so potrebni nemajhni napori, da se napeto stanje, ki je nastalo na Srednjem vzhodu zaradi oboroženega napada Anglije, Francije in Izraela na Egipt, zopet normalizira. Z združenimi napori večine članic Združenih narodov ter realističnim stališčem, ki sta ga zavzeli Sovjetska zveza in ZDA, v nastalem položaju, se je našla pot za likvidacijo spopada in so se ustvarili pogoji za pravilno rešitev vprašanja Sueškega prekopa v skladu s suverenimi interesi Egipta in interesi držav, ki so zainteresirane pri uporabljanju prekopa. Še preden pa so končala posvetovanja, ki so se začela na podlagi spomenice egiptovske vlade, ki je po izjavi glavnega tajnika OZN Hammarskjoelda dobra osnova za rešitev, so se v delu zahodnega tiska pojavili neupravičeni dvomi v uspeh posvetovanja in predlog, da se vprašanje postavi pred Varnostni svet. Te tendence, ki se po agencijskih vesteh pripisujejo diplomatskim krogom ZDA, Velike Britanije in Francije, so po mnenju v Beogradu neutemeljene in nekoristne, zlasti še ker je izjava egiptovske vlade kot rezultat dosedanjega posvetovanja, ki je že pokazalo možnosti ugodne rešitve.

Komentarji in kombinacije v zvezi z dogodki v Jordaniji — po mnenju v Beogradu — vsiljujejo dvome v iskrenost istočasno izražene želje o neobhodni mirni rešitvi krize vlade in normalizacije odnosov na Srednjem vzhodu sploh. V Beogradu vlada prepričanje, da je v dosedanjih pogojih in glede na trenuten položaj na Srednjem vzhodu bolj kot kdaj prej potrebno ne vmešavati se v notranje zadeve arabskih držav in ne še bolj zamotati vprašanja Sueškega prekopa, ki je na dobri poti, z neumestnimi predlogi.

—«—

Libanonski protest v Washingtonu

WASHINGTON, 15. — Libanonski poslanik v Washingtonu je danes izročil protest ameriškemu državnemu departmaju, ker je neka ameriška petrolejska ladja plula po Tiranski ožini v izraelsko pristanišče Eilat. Libanon poudarja, enako kakor ostale države, da spadata Tiranska ožina in Akabski zaliv k arabskim teritorialnim vodam.

Izvajanje čl. 8. Posebnega statuta

Mešana komisija se sestane v maju

Člani so: Mitja Vošnjak in Ivan Murko ter Cesare Pasquinelli in Mario Capon

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — Po vesteh iz državnega tajništva za zunanje zadeve se bo v začetku maja sestal v Rimu jugoslovansko-italijanski mešani odbor, ki ga predvideva čl. 8 Posebnega statuta londonskega memoranduma od 4. oktobra 1954. Člani odbora so: z jugoslovanske strani generalni konzul v Trstu Mitja Vošnjak in svetnik izvršnega sveta ljudske skupščine Slovenije dr. Ivan Murko, z italijanske strani pa vodja tržaškega urada za zveze z zunanjim ministrstvom Cesare Pasquinelli in viceprefekt v Trstu dr. Mario Capon. Naloge mešanega odbora predpisuje čl. 8 Posebnega statuta, ki se glasi:

«Posebni mešani jugoslovansko-italijanski odbor bo ustanovljen z namenom pomaganja in posvetovanja glede vprašanj, ki se nanašajo na zaščito jugoslovanske narodnostne skupine na področju pod italijansko upravo in italijanske etnične skupine na področju pod jugoslovansko upravo. Odbor bo prav tako proučeval pritožbe in vprašanja, ki jih bodo predložili posamezniki, pripadniki zadevnih narodnostnih skupin glede izvajanja Posebnega statuta. Jugoslovanska in italijanska vlada bosta omogočili odboru, da obiskuje področja pod njunima upravama in mu bosta nudili vse olajšave pri izvrševanju njegove dolžnosti. Obe vladi se obvezujeta, da bosta takoj začeli s pogajanji o podrobnih predpisih za delovanje odbora.»

Pravilnik o delu odbora je bil podpisan 17. februarja 1955. Jugoslovanska vlada je pravilnik odobrila junija 1955, italijanska vlada pa v novembru 1956.

B. B.

Pred sestanki vodstev PSI in PSDI

Nedeljski govor Pastoreja pomeni začetek umikanja

Pastore je postavil nov predlog, ki je povzročil pri ostalih sindikalnih organizacijah presenečenje, ker bi od njega imeli korist samo zemljiški posestniki

(Od našega dopisnika)

RIM, 15. — Po Pastorejevem nedeljskem govoru v Pavii se ne bo čuditi, če se bo maja meseca našel način za ponovni korak nazaj, ki bo Pastoreja in njegove sindikaliste privedel na linijo sporazuma v vili Madama. Včeraj je namreč Pastore izjavil, da za CISL ne bi bilo nikakih težav pristati na predlog, če bi bil postavljen, da se vnese v zakon samo ureditev vprašanja najema, medtem ko bi se zadeva spolovinarjev prenesla v okvir svobodnega pogajanja. Če so bili njegovi dosedanji popravki h Colombovemu zakonu «minimum, ki se mu ni mogoče odreči», potem je pač njegova nedeljska izjava umik, ki je upravičeno izzval negativno reakcijo pri ostalih sindikalnih organizacijah. Spet se je pojavilo vprašanje, ali je določenim ljudem mogoče verjeti — in komu je sploh mogoče verjeti. Tudi so skoraj popolnoma izgubile vsako veljavo besede, s katerimi je Pastore tako poudarjal neodvisnost svojega sindikata od političnih strank.

Druge sindikalne organizacije pa je zlasti razburila vsebina Pastorejevega predloga. V krogih UIL poudarjajo, da je predlog, po katerem bi se tisti del zakona Colombo, ki se nanaša na spolovinarje, izločil in se prenesel na sindikalna pogajanja, že svoj čas naletel na nepopustljivost agrarcev; podoben poskus se je namreč napravil leta 1954. Nerazumljivo je, pravi poročilo, ki ga je izdalo tajništvo UIL, zakaj Pastore po takih izkušnjah sedaj ponovno predlaga povrnitev na pot, ki se je že izkazala kot absolutno negativna.

Izvršni odbor UIL je včeraj končal zasedanje v Genovi. V poročilu po tem zasedanju je rečeno, da UIL obsoja «totalitarne sile komunizma», vendar pa tudi dostavlja, da ne bo zavrnil nobenega možnega sporazuma glede gospodarskih in politično - sindikalnih vprašanj, ki se nanašajo na delavski razred, s tovariši socialističnimi in demokratičnimi delavci, ki se še bore v vrstah CGIL. V imenu CGIL je Lizzadri tudi omenil izkušnjo iz l. 1954 ter dejal, da bi imeli od Pastorejevega predloga korist samo agrarci, saj bi se rešili najhujše skrbi. Že pri prvem stiku med obema strankama bi agrarci ne hoteli pristati na najkočljivejšo točko vsega vprašanja, to je na stalni upravičeni razlog.

Pri CGIL tudi zatrjujejo, da bi v trenutku, ko bi agrarci šli na tla sindikalnih pogajanj za spolovinarje, avtomatično propadla vsa sedaj veljavna zakonodajna ureditev. Na ta način bi imeli zemljiški posestniki zopet popolno svobodo akcije nasproti spolovinarjem in bi s takih pozicij z lahkoto izsiljevali sindikalne organizacije. Značilno je, da je liberalni tisk ugodno sprejel Pastorejev predlog, da se agrarna pogajanja zopet prepuste sindikatom. Če je imel Pastore namen, da s svojim govorom doseže pri Confagricolturi sprejem predlogov, o katerih se je treba na videz še pogajati, v resnici pa so sestavljeni v korist agrarcev, potem je gotovo, da se mu to ni posrečilo tako, da ne bi ostali dve sindikalni organizaciji opazili vražjega načrta. In če so se s sporazumom v vili Madama popolnoma kompromitirali socialdemokrati, je sedaj na vrsti CISL, ki se je doslej vsaj navidezno zelo odločno borila za svoj prestiž, da doživi ponižanje, ki se mu je hotela izogniti.

Za jutri je sklicano vodstvo PSI, ki bo moralo določiti datum sestanka centralnega odbora. Ta sestanek bo zelo važen, ker bodo na njem presojali vpliv socialdemokracije na zadnje volilne rezultate. Mislijo, da se bo moral Nenni potruditi, da ne bo prišlo preveč do izraza razburjenje, ki vlada v stranki zaradi centristične zahtevnosti Saragata in njegovega stalnega izsiljevanja. Tako ostro stališče bi prihodnji kongres PSDI bolj zaostrijo kot olajšalo. Če se bo na kongresu PSDI uveljavila struja Saragata, katerega nedvomni namen je ostati za vsako ceno v vladi do prihodnjih volitev, bo to naletelo pri PSI na zelo negativen odmev.

V sredo pa se bo sestalo vodstvo PSDI, ki bo razpravljalo o kongresu. Določiti bo treba n. pr. datum, ki se bo s prvotnega 12. junija najbrž še nekoliko pomaknil zaradi volitev na Sardiniji, ki bodo 16. junija. Poročilo, ki ga Matteotti še sestavlja, bo verjetno — tako se sedaj misli — naletelo na podporo levice. Govori se pa že tudi, da bi v primeru, če bi bili zaključki kongresa v smislu Saragatovih tez, predstavniki levice prešli k PSI.

A. P.

—«—

Nedopustno vmešavanje

ZDA s palačo Chigi v sporu s Kvirinalom

RIM, 15. — Precejšnjo zadrego je povzročil v političnih krogih prestolnice neumestni uvodnik v «New York Timesu», ki se je lotil komentiranja spora, ki je nastal med Kvirinalom in palačo Chigi zaradi predsedniковega odgovora na Eisenhowerjevo poslanico. «Odgovor gospoda Gronchija kaže slabo razpoloženje in je gotovo nasproten politični liniji vlade. V tej zvezi se prepričljivo zatrjuje, da predsednik Gronchi uračno ne sme ravnati po svoji glavi.» Tako piše list, ki glede možnosti kake krize zatrjuje: «Gospod Gronchi je preveč dober patriot, da bi povzročal kako krizo in lahko je prerokovati, da bo mogoče najti zadovoljivo rešitev.»

Objava tega članka je naletela na obžalovanje v političnih krogih, ki so občutljivi za nacionalni prestiž, za katerega se je državni poglavar tako pogumno postavil med svojim obiskom v Ameriki in ki ga je odločno branil tudi v svojem odgovoru na Eisenhowerjevo poslanico. Komentar poluračnega ameriškega glasila pa ima vse lastnosti tujega vmešavanja v kočljivo vprašanje. Namen je jasen: podpreti politiko strogo ubogljivosti Ameriki, ki jo vodi palača Chigi. Vendar pa pisanje ameriškega lista ne more biti preveč ugodno sprejeto niti v sami palači Chigi, ker pač lahko še poveča razdor, o katerem se je zdelo, da se bo poravnal.

Seveda pa je «New York Times» nehote le povečal ugled predsednika Gronchija, za katerega se sedaj lahko reče, da je edini politik na očgovornem mestu v Italiji, ki skuša čelati po lastni vesti, ne da bi se pri tem opiral izključno na tuje koristi, katerim naj bi država služila. Po informacijah, ki se zde zanesljive, je Gronchi v svojem odgovoru tudi kritiziral Eisenhowerjevo doktrino na Srednjem vzhodu. Prav to je baje povod za robat poseg poluradnega organa ZDA. Gronchijeve kritike bi se mogle namreč oceniti pozitivno spričo dogočkov v Jordaniji. Ti dogodki bodo najbrž povzročili ponovno odgoditev Gronchijevega obiska na Srednjem vzhodu, ki bi moral biti sredi maja. Podtajnik v zunanjem ministrstvu Folchi pa je baje prevzel vlogo posrednika; njegov današnji obisk pri Gronchiju je bil, kot se trdi, že prvi korak te «misije dobre volje».

—«—

Jugoslovanski dan na milanskem velesejmu bo 23. aprila

BEOGRAD, 15. — Državni tajnik za posle blagovnega prometa dr. Marijan Brecelj se bo udeležil jugoslovanskega dne na milanskem mednarodnem velesejmu, na katerem jugoslovanska podjetja razstavljajo stroje, izdelke lesne in kemične industrije, prehrambene artikle in drugo blago. Jugoslovanski dan na velesejmu bo 23. aprila.

V maju pa bo obiskala Italijo delegacija kmetijskih strokovnjakov, ki jo bo vodil član zveznega izvršnega sveta Slavko Komar. Med obiskom v Italiji se bo Slavko Komar razgovarjal z očgovornimi italijanskimi funkcionarji in bo proučil vprašanje sodelovanja na področju kmetijstva. Delegacija bo obiskala razne kmetijske objekte.

—«—

LONDON, 15. — Spodnja zbornica je nocoj odobrila s 317 glasovi proti 252 proračun, ki ga je prejšnji teden priložil finančni minister.

Jutri v Bonnu Adenauerjev sestanek z «upornimi» atomskimi znanstveniki

Večina Bundestaga za poziv velesilam, naj prenehajo tekmo v atomskem oboroževanju - Na sovjetska opozorila odgovarja «New York Times», da sta Moskva in Leningrad «talca za rešitev Londona in Pariza»

BONN, 15. — Uradni predstavnik bonnske vlade je izjavil novinarjem, da zvezna vlada ni stopila v stik z nobenim nemškim atomskim znanstvenikom za raziskovanja o vojaški uporabi atomske energije in da nima namena to napraviti v bodoče.

Predstavnik je dodal, da se bosta sestanka med Adenauerjem in nemškimi atomskimi znanstveniki, ki je določen za sredo, udeležila verjetno tudi ministra za obrambo in atomske zadeve. Mogoče, da bosta navzoča tudi gen. Adolf Heusinger, načelnik glavnega štaba zahodnonemške vojske in gen. Speidel, vrhovni poveljnik kopenskih sil NATO za srednjeevropski sektor.

Zatem je predstavnik izjavil, da je vprašanje opreme oboroženih sil NATO s taktičnim atomskim orožjem zelo resno vprašanje, ki že dolgo časa skrbi kanclerja Adenauerja in zvezno vlado, t. j. od trenutka, ko je predsednik Eisenhower izdal svoj prvi poziv za mednarodno nadzorstvo nad atomskim orožjem.

«To vprašanje, je dodal predstavnik, pa je vendarle tudi prvovrstno politično vprašanje, ki zdaleč presega okvir zvezne republike in o katerem se bo govorilo na sestanku v sredo».

Medtem ko obrambno ministrstvo poudarja, da do sedaj ni nobenega konkretnega načrta za novo atlantsko strategijo, ki naj bi temeljila na atomskem orožju, in nobenega konkretnega načrta, da bi zahodnonemško vojsko opremili z atomskim orožjem v okviru te nove strategije, pridobiva v večini parlamenta ideja, naj bi zvezna vlada pozvala velike države, naj bi prenehale s tekmo v atomskem oboroževanju.

Predsednik demokristjanske parlamentarne skupine dr. Krone je izjavil, naj bi čimprej bila parlamentarna debata o atomski politiki zvezne vlade. Izjavil je tudi, da je zadovoljen, da je kancler sklical za sredo konferenco z glavnimi nemškimi znanstveniki, ki so podpisali znani manifest.

Moskovski radio je izrekel danes zadovoljstvo nad izjavo 18 znanstvenikov Zahodne Nemčije in poudaril, da ta izjava dokazuje, da «je široki ljudski poseg v uradno politiko značilna poteza naše dobe».

«Znanstveniki, ki so podpisali izjavo, je poudaril radio, niso komunisti, nasprotno, nekateri med njimi so antikomunisti, in vendar poudarjajo smrtno nevarnost atomske politike. To dokazuje, da se gibanje za prepoved atomskega orožja in za ukinitev atomskih poskusov, ki je razširjeno na vsem svetu, širi tudi v nemški zvezni republiki.»

Predsednik vzhodnonemške ljudske zbornice Dieckmann pa je izjavo nemških znanstvenikov označil za «upor atomskih znanstvenikov, ki se zavedajo svoje odgovornosti proti politiki smrti». Moskovski radio je danes tudi ponovil, da je Sovjetska zveza pripravljena prekiniti za določeno dobo svoje atomske poskuse, če zahodne države ne morejo sprejeti stalne prepovedi teh poskusov.

Medtem pa piše vzhodnonemški list «Vorwaerts», da dela skupina znanstvenikov Zahodne Nemčije za razvoj atomskega orožja, med katerim tudi atomskih bomb, in to v raziskovalnih srečiščih in v laboratorijih nemških tovarn v Hessenu, Leverkusenu in Frankfurtu.

Ameriški list «New York Times» objavlja danes članek pod naslovom «Diplomacija atoma». V članku komentira zadnje sovjetske atomske poizkuse in pripominja: «Če te članke gledamo s strani nedavnih sovjetskih opominov številnim državam, od Norveške do Saudove Arabije, jih jasno navdihujejo prav tako politični kakor znanstveni in vojaški nameni. Zdi se, piše list dalje, da Moskva z razkazovanjem svoje atomske moči, upa, da bo terorizirala eno ali več držav med tistimi, ki so združene v obrambi nekomunističnega sveta. Toda, če je res, da SZ lahko zada smrt in uničenje drugim, je tudi res, da «svobodni svet» lahko napravi isto. Moskva in Leningrad sta talca za rešitev Londona in Pariza. Ni mogoče misliti, da sedanji sovjetski voditelji ne razumejo, da bi atomska vojna pomenila medsebojno uničevanje vseh udeležencev, morda za vsako obliko življenja.»

Zatem kritizira list sklep zahodnonemških znanstvenikov, da ne bodo prispevali k atomski sili svoje države in «svobodnega sveta», in dodaja, da «Nemčija ne bi mogla bolj kakor katera koli druga država zbežati strašni stvarnosti atomske dobe». List zaključuje, da se pri vsem tem grdem ozadju «sveti žarek upanja, ki ga predstavlja Stassenova pobuda v Londonu», ter dodaja, da bi bila velika stvar, če bi se vse prizadete države sporazumele, da se od prihodnjega leta ne bo nov pridobljeni nuklearni material več uporabljal za izdelovanje atomskega orožja.

—«—

Razgovori o Suezu še vedno trajajo

KAIRO, 15. — Egiptovski zunanji minister Favzi se je danes ponovno sestal z ameriškim poslanikom v Kairu. Včeraj je ameriškega poslanika sprejel predsednik Naser.

Predstavnik Foreign Officea v Londonu pa je danes izjavil, da potek egiptovsko-ameriških razgovorov «ni začovoljiv», ter je dodal, da ni bil sprejet še noben sklep za predložitev zadeve Varnostnemu svetu. V pooblaščenih krogih izjavljajo, da je egiptovska vlada pristala na nekatere spremembe svoje spomenice. Egiptovski tednik «Rose El Jusef» pa piše, da vsebujejo novi ameriški predlogi sledeče točke: 1. Egipt naj izreče pripravljenost držati se šestih načel, odobrenih v Varnostnem svetu. 2. ZDA priznavajo, da je vprašanje plovbe izraelskih ladij po Akabskem zalivu pravno vprašanje, ki spada v pristojnost mednarodnega sodišča. 3. Egipt bi moral sprejeti ustanovitev mednarodnega posvetovalnega organizma, ki bi predstavljal pomorske države in bi ga sestavljali strokovnjaki za plovbo. 4. Od pristojbin za plovbo po prekopu naj se 25 odstotkov, ki je določenih za izboljševalna dela, položi pri Mednarodni banki ali pa v vsaki drugi banki z mednarodnim statutom za račun egiptovske oblasti za prekop in omenjenega posvetovalnega organizma. 5. Egipt bi moral zagotoviti svoj pristanek na drugo od šestih načel Varnostnega sveta, ki govori o «ločitvi» prekopa od politike.

—«—

Vorošilov v Pekingu

PEKING, 15. — Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta SZ maršal Vorošilov je prišel na uraden obisk v Peking. Na letališču so ga sprejeli predsednik republike Maocetung, predsednik vlade Cuenlaj in Liu Sao Či, ki je med najvplivnejšimi člani kitajske komunistične stranke. Na letališču pa je gosta pozdravila množica okoli milijon ljudi. Predvideva se, da bo Vorošilov ostal v Pekingu štiri dni ter bo nato obiskal še drugo kitajska mesta.

Ob prihodu v Peking je Vorošilov izjavil, da Sovjetska zveza vedno zagovarja koeksistenco med socialističnimi in nesocialističnimi državami, splošno zmanjšanje oborožitve ter prepoved vsega atomskega orožja.

«Formoza, je izjavil Vorošilov, je neločljivi del Kitajske in mi se moramo truditi, da zadostimo zahtevam za povratek Formoze Kitajski». Izrekel je tudi upanje, da bo Kitajska kmalu sprejeta v Organizacijo združenih narodov.

—«—

Sporazum v Bukarešti o sovjetskih četah

BUKARESTA, 15. — Nocoj so v romunski prestolnici podpisali sporazum o začasnem bivanju sovjetskih čet v Romuniji. Za Sovjetsko zvezo sta podpisala zunanji minister Gromiko in obrambni minister Žukov, ki sta prispela danes zjutraj iz Moskve. Za Romunijo sta podpisala zunanji minister Preoteasa in obrambni minister Savajan.

—«—

ADIS ABEBA, 15. — Eisenhowerjev odposlanec Richards je danes prišel v Adis Abebo, kjer ga je sprejel cesar Haile Selasi.

Težaven položaj Molletove vlade

Jutri stavka 300.000 železničarjev Ves Alžir v plamenih ogorčenih borb

Afriško-azijska skupina pismeno opozarja Hammarskjoelda na položaj v Alžiru - Obstoj vlade je odvisen od današnje seje o hudih finančnih težavah

NEW YORK, 15. — Afriško-azijska skupina pri OZN je sklenila, da bo poslala generalnemu tajniku posebno pismo, da bi z njim opozorila na položaj v Alžiru.

PARIZ, 15. — Okrog 300.000 francoskih železničarjev bo pojutrišnjem začelo s stavko. Železničarji pripadajo vsem trem največjim sindikalnim organizacijam in zahtevajo zvišanje plač, ki bi predstavljalo za državo za 60 do 80 milijard frankov večje izdatke.

Stavka bo trajala dva dni — v sredo in četrtek. Predvideva pa se še vrsta manjših stavk, od podzemeljske železnice pa do avtobusov in rečnega prometa. Posledice stavke bodo precej hude za vso državo, ker bodo onemogočile množično odhajanje na velikonočne počitnice, saj je že doslej 400.000 oseb odpotovalo iz Pariza. Trpel bo tudi turizem, ki je za praznike v velikem razmahu. Poleg vsega tega pa se opaža vedno večje pomanjkanje tekočih goriv zaradi sueške krize, tako, da oblasti ne bodo mogle organizirati — kot navadno ob priliki stavk — zasilnih prometnih sredstev.

Hkrati pa postaja vedno bolj splošna zahteva vsega delavstva za 5-odstotno povišanje mezd. Tudi minister za socialne zadeve Gazier vztraja pri svoji zahtevi, naj vlada izpolni svoječasno dano obljubo glede socialnih reform in preide k izvajanju drugega razdobja teh reform, kar bi pomenilo nov državni izdatek v znesku 35 milijard.

Ti izdatki pa še ne predstavljajo vsega bremena v bližnji prihodnosti. Tu je še gospodarsko - finančna pomoč, ki jo je vlada obljubila Maroku, dalje odškodnina vinogradnikom v pokrajinah Bordolese in Pouilly za škodo zaradi mraza in končno še 9 in pol milijard za ona naročila ameriškega premoga, ki so presegla predvideno količino.

Ne glede na te težave pa je v vprašanju celo sam obstoj Molletove vlade, ki je odvisen od sklepov vladne seje, ki je sklicana za jutri. Zdi se, da bodo šli po vodi ne samo vsi napori finančnega ministra Ramadiera, temveč tudi vsi njegovi načrti. Gre za začasno iskanje olajšav z znižanjem državnih izdatkov za 250 milijard frankov. Iz gornjih podatkov pa vidimo, da ne gre za znižanje izdatkov, temveč za njihovo znatno zvišanje. Zaradi tega je ves položaj kar precej težaven in zahteva takojšnjih ukrepov. Zato je Mollet vzel osebno v roke izdelavo vladnega načrta po posvetovanju z guvernerjem *Francoske banke* in z generalnim komisarjem *načrta za modernizacijo in opremo*. Vlada namerava dvigniti tretje posojilo 60 milijonov dolarjev pri *mednarodnem fondu*, da bi mogla zadostiti svojim obvezam, ki jih ima do evropske plačilne zveze. Mollet ima v načrtu tudi nekakšno «davčno reformo», o kateri je včeraj v nekem svojem govoru še prav posebej ponovno govoril. Že sedaj pa je gotovo, da na jutrišnji vladni seji o vseh teh ukrepih ne bo soglasja, ker obstaja nevarnost inflacije, na političnem terenu pa nevarnost izgube podpore zmernih političnih struj, ki so doslej vlado reševale v parlamentu.

Vso demokratično javnost pa je razburila vest, da je znani alžirski pisatelj Mulud Mammeri izginil neznano kam in že se govori, da je bil ugrabljen. Zato se vodi posebna preiskava, ki naj ugotovi, ali je v resnici odpotoval iz Alžira, ker je baje zaprosil za potni list za potovanje v Maroko k svojemu stricu, dvornemu ministru, ki pa o svojem nečaku nima nobenih vesti.

Borbe v Alžiru se nadaljujejo in včeraj so pripadniki osvobodilne vojske napadli neki topniški oddelek kolonialistov in pobili 11 vojakov, ranili pa 6. Sedaj neki oddelek Tujske legije zasleduje napadalce. V zadnjih 48 urah so Alžirci vršili akcije na vsem ozemlju razen Orana, kjer je vladal relativen mir. Francozi poročajo o izgubi šestih letalcev in petih gasilcev, ter o nadaljnjih 12 mrtvih in 20 ranjenih zaradi atentatov. Isto francosko poročilo omenja, da so imeli Alžirci 60 mrtvih in 30 ujetnikov.

V Parizu pa so Severnoafrikanci streljali v neki izdajalski severnoafriški lokal, kar je imelo za posledico 2 mrtva in 7 ranjenih, nato pa še v neki podoben lokal, kjer so ranili 5 oseb.

DANES

Z zadoščenjem beležimo danes novico, da se bo v začetku prihodnjega meseca prvič sestal mešani jugoslovansko - italijanski odbor za izvajanje Posebnega statuta londonskega memoranduma. Hkrati poudarjamo, da se bo odbor sestal z veliko zamudo, ki je prav gotovo prevelika, če pomislimo, da sta minili že dve leti in pol od podpisa memoranduma in da je čl. 8 določil takojšnja pogajanja za sestavo odbora.

Delovanje odbora bo za nas tržaške Slovence velike važnosti, ker bo reševal tudi pritožbe zaradi neizvajanja določb Posebnega statuta, ki so življenjske važnosti za naš narodnostni obstoj. Te določbe se namreč doslej izvajajo le v toliko, kolikor odgovorne oblasti spoštujejo stanje, ki so ga zatekle 26. oktobra 1954, pa tudi to stanje so v nekaterih primerih poslabšale. Vse ostale določbe, ki omogočajo, da bi se stanje izboljšalo, pa se doslej niso niti začele izvajati.

V nedeljo popoldne blizu Pariza

Françoise Sagan močno ponesrečena

Stanje pisateljice slovitega romana «Bonjour tristesse» še vedno resno

PARIZ, 15. — Znana 21-letna pisateljica Françoise Sagan, avtorica dveh romanov *Bonjour tristesse* in *Un certain sourire*, se je včeraj ponesrečila blizu Pariza z avtomobilom, ki ga je sama vodila. Tri druge osebe, ki so bile z njo v avtu, so bile sicer ranjene, vendar nobena ne tako hudo kot Françoise Sagan.

Noč na kliniki je pisateljica prestala relativno dobro, davi pa so jo napadle neznosne bolečine, tako da so morali za ublažitev uporabiti morfij. Že ponoči pa so ponesrečenki morali napraviti pnevmotoraks. Zdi se, da vsaj za nekaj časa ni mogoč noben kirurški poseg. Iz obvez, s katerimi ima povito glavo, se vidijo samo usta in eno oko. Potem ko se je davi za nekaj časa prebudila iz nezavesti in je spregovorila kak zlog, je pozneje pod učinkom morfija zopet zaspala. Njen brat, ki je ves čas ob njenem vzglavju, je popoldne izjavil časnikarjem, da so zdravniki v primeri z včerajšnjim dnem ugotovili lahno tendenco k izboljšanju. Možno je tudi, da ne bo treba, tako je že dostavil brat, nobenega kirurškega posega, vsaj kolikor gre za rano na glavi.

Po informacijah, zbranih pri uglednih zdravnikih, ki so se zbrali okrog mlade pisateljice, ima Françoise Sagan močno ranjeno lobanjo. Razen tega ima polomljenih več reber ter stisnjen prsni koš; bila je namreč pod prevrnjenim avtomobilom 40 minut. Za pljuča pa domnevajo, da kljub temu niso poškodovana.

Zdravniki so popoldne sporočili, da možgani ponesrečenke niso ranjeni. Potrdili so tudi, da je bilo danes zaznano lahno izboljšanje. Tudi zvečer ob 21. uri, je bilo splošno stanje pisateljice nekoliko boljše. Dr. La Beau in dr. Schwartz, ki sta imela tričetrturni konsilij, sta izjavila: «Medtem ko je bilo včeraj stanje mlade pisateljice dramatično, je danes še samo resno.» Kljub temu pa zdravniki niso še izrekli nikake prognoze. Da pa je določen naslednji obisk dr. La Beauja šele za jutri ob 9.30, daje vendar slutiti, da Françoise Sagan ni več v tako veliki nevarnosti.

Po izjavah ostalih treh ponesrečencev avto ob času nesreče ni vozil s hitr

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 13,3, najnižja 4,9, zračni tlak 1016,9, vlaga 19 odst., temperatura morja 10,4.
Vreme danes: Pretežno jasno vreme, temperatura se bo nekoliko dvignila.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 16. aprila Benedikt, Boža
Sonce vzide ob 5.19 in zatone ob 18.52. Dolžina dneva 13.33. Luna vzide ob 21.28 in zatone ob 6.16.
Jutri, SREDA, 17. aprila Rudolf, Rusalka

Seja občinskega sveta odložena na 26. aprila

Izjave PRI, PSDI in demokristjanov v zvezi s krizo v občinskem svetu

Republikanski odbornik zahteval odstop župana in odbora - Socialdemokrati vidijo rešitev v novih volitvah - KD zavlačuje razčiščenje

Zadnji dogodki v zvezi s tržaškim občinskim svetom kažejo, da je kriza skoraj neizbežna. Preteklo soboto smo poročali, da je skupščina republikanske stranke sklenila zahtevati ostavko župana in občinskega odbora. Na sinočnji seji občinskega odbora pa je republikanski odbornik prof. Cumbat prečital svojo izjavo, s katero je uradno zahteval ostavko župana in odbora. To svojo zahtevo je utemeljil z dejstvom, da desna in leva opozicija sistematično onemogočata učinkovito delovanje občinske uprave. Obenem pa je republikanski odbornik izjavil, da se bo odrekel svojemu odborniškemu mandatu, če župan in odbor ne bosta sprejela zahteve republikanske stranke.

Na sinočnji seji pa odbor ni ničesar dokončnega sklenil, in sicer zaradi odsotnosti župana Bartolija, ki je skupno z odbornikom ing. Visintinom odpotoval na milanski velesejem, kjer se bo udeležil tudi zasedanja predstavnikov italijanskih pristanišč, ter zaradi odsotnosti podžupana prof. Dulcija, ki je službeno odpotoval v Rim. Zato je demokristjanska večina v odboru sklenila, da bodo odgovorili na zahtevo prof. Cumbata potem, ko se bodo posvetovali s svojim političnim vodstvom. Poleg tega je odbor sklenil, da bo prihodnja seja občinskega sveta, ki bi morala biti danes, šele 26. t. m.

Kot torej vidimo, je župan Bartoli ponovno odpotoval iz Trsta prav v trenutku, ko bi bila njegova prisotnost na seji občinskega odbora najbolj potrebna. Saj gre za usodo sedanjega občinskega sveta, kar je njemu dobro znano. Toda tudi tokrat je poskusil rešiti svoje župansko mesto z «uradnim» potovanjem v Milan. Kazno pa je, da bo ta njegov uradni beg iz mesta podaljšal občinskemu odboru življenje do 26. t. m., ko se pričakuje, da bodo poleg republikanskega odbornika Cumbata podali ostavko tudi trije socialdemokratski odborniki.

Glede tega smo sinoči dobili sledeče sporočilo tržaške federacije PSDI: «Pokrajinsko vodstvo tržaške federacije PSDI obsoja odložitev seje občinskega sveta in obenem z zadovoljstvom ugotavlja, da so socialdemokratski odborniki glasovali proti odložitvi.

Socialdemokratsko vodstvo bo v primeru imenovanja prefekturnega komisarja na občini z dejstvi dokazalo javnosti, kdo je odgovoren za komisarsko upravo. Obenem pa meni, da v sedanji krizi ni druge alternative, kot čimprejšnje nove volitve.

Socialdemokratski odborniki so izročili svoje odborniške mandate političnemu tajniku in voditelju socialdemokratske skupine v občinskem svetu prof. Lonzi.

Na prihodnji seji občinskega sveta pa bo PSDI podal svojo dokončno izjavo.»

Takoj po končani seji občinskega odbora se je sestala skupina demokrstjanskih svetovalcev, ki je izdala naslednje poročilo:

«Skupina občinskih svetovalcev Krščanske demokracije, ki se je sestala po seji občinskega odbora, je po poročilu odbornikov odobrila odložitev seje občinskega sveta na 26. t.m. Ta odložitev je bila potrebna zaradi sklepa republikanske stranke, ki so ga pismeno sporočili županu in ki ga je obrazložil na seji občinskega odbora republikanski odbornik prof. Cumbat. Republikanska odločitev je povzročila, da je treba ponovno proučiti položaj in sprejeti ustrezne sklepe, ki jih morajo odobriti politični organi v zvezi z novim položajem v trostranski koaliciji, ki je bila svoj čas dosežena v krajevni upravi.»

Po teh sporočilih treh odborovih strank je razvidno, da je nastal v časedanji trostranski koaliciji razkol, ki zahteva, da pride na prihodnji seji občinskega sveta do dokončnega političnega razčiščenja med demokristjani, socialdemokrati in republikanci, ki so po lanskih volitvah upravljali tržaško občino.

—«»—

Sestanek na uradu za delo

Urad za delo je sklical za danes ob 16. uri sestanek predstavnikov pekovskih delavcev in pekov, na katerem bodo razpravljali o sporu, ki je povzročil tudi zadnjo stavko.

—«»—

Prispevki za CGIL

V tovarnah so začeli zbirati prispevke za solidarnostni sklad CGIL. V ladjedelnici Felszegy so delavci že prispevali 4000 lir. V «Ilva» pa je šest delavcev podpisalo po 500 lir vsak.

—«»—

Skupščina uslužbencev vladnega komisariata

V nedeljo se je v dvorani v Ul. Tiziano Vecellio 4 končalo zasedanje glavnega sindikalnega sveta Delavske zbornice CGIL. Siedila je diskusija o poročilu, ki ga je podal v soboto na prvem dnevu zasečanja tajnik Delavske zbornice CGIL Tominez. Na koncu so sprejeli resolucijo, v kateri so navedli razne zahteve glede ukrepov za izboljšanje gospodarskega položaja v Trstu. Tako so med drugim tudi zahtevali uvedbo integralne proste cone.

Kar se tiče samih sindikalnih zahtev, so poudarili, da je treba nujno bolje razdeliti dohodke v počjetjih med delodajalce in delavce, tako da bi se mezde bolj približale vsoti, ki je potrebna za preživljanje. Nadalje zahtevajo znižanje delovnega urnika v vseh tistih podjetjih, v katerih so narasli dohodki. Poudarili so tudi, da morajo sindikalne organizacije nadzorovati nameščanje delavcev in uradnikov. Zahtevali so tudi, da se uvede v industrijo načelo upravičenih razlogov pri posameznih odpustih.

V resoluciji so pozvali delavstvo, naj sodeluje, da se uresniči enotnost v sindikatih in v notranjih komisijah. Resolucija navaja nato razna organizacijska vprašanja in pravi, da bi morali ustanoviti v vseh tovarnah sindikalne sekcije. Določili so tudi okvirni načrt za nabiranje prispevkov za solidarnostni sindikalni sklad CGIL. Po tem načrtu naj bi nabrali na našem področju 1.500.000 lir.

Z zasedanja so poslali tržiškim delavcem brzojavko, v kateri jim zagotavljajo vso svojo solidarnost z njihovo borbo.

—«»—

Skupščina brezposelnih pekovskih delavcev

Včeraj je bila v Ul. Zonta 2 skupščina brezposelnih pekovskih delavcev, včlanjenih v CGIL. Na skupščini so sindikalni predstavniki poročali o dosedanjih korakih za zaposlitev brezposelnih pekovskih delavcev.

—«»—

Volitve odbora v podjetju Carena

V podjetju Carena, ki gradi zdravilišče pod Opčinami, so bile včeraj volitve tovarniškega odbora. CGIL je dobila 73 glasov delavcev in 1 predstavnika, CISL 57 glasov in 1 predstavnika. Vsi štirje uradniki podjetja so volili za kandidata CISL.

—«»—

Sindikalni predstavniki pri vladnem komisarju

Včeaj je vladni genealni komisar dr. Palamara sprejel predstavnika pekovskih delavcev CGIL Ulienija in Soranza, ki ju je v imenu tajništva Delavske zbornice CGIL spremljal Arturo Calabria. Dr. Palamari so obrazložili stališče sindikatov glede spora s peki. Zahtevali so tudi, naj oblasti strogo kaznujejo razne kršitve zakonov o nočnem delu o delu mladoletnikov, vajencev itd.

Danes ob 17. uri bo enotna skupščina pekovskih delavcev na sedežu stare Delavske zbornice CISL.

—«»—

Stavka uslužbencev poldržavnih ustanov

Stavki poldržavnih zavarovalnih ustanov INPS, INAIL in INAM so se pridružili tudi uslužbenci INAPLI (državnega instituta za strokovno usposabljanje in spopolnjevanje industrijskih delavcev), ki bočo stavkali 17., 18. in 19. t.m.

—«»—

Predujem poštarjem

V zvezi z odobritvijo vladnega ukrepa o pomožnih prejemkih poštnih uslužbencev je minister za pošto Braschi določil, naj se izplača ob veliki noči tem uslužbencem 7500 lir predujma.

«Toscana» odplula proti Avstraliji

Včeraj ob 18. uri je odplula iz Trsta ladja «Toscana» proti Avstraliji. Na ladjo se je vkrcalo 723 izseljencev, med katerimi je bilo 538 Italijanov iz raznih pokrajin, 175 beguncev, katere so pozvali njih družinski člani, in 10 beguncev, ki so prišli iz Avstrije.

—«»—

Sporazum pri Felszegy

Med obema sindikatoma kovinarjev in ravnateljstvom ladjedelnice Felszegy je bil sklenjen začasen trimesečni sporazum glede akordnih dodatkov. Pogajanj so se udeležili tudi predstavniki notranje komisije.

Sporazum določa novo ureditev akordnih dodatkov. Vsem delavcem ladjedelnice se zagotavlja prejšnji minimum, to je 20, 23 in 25 odstotkov z možnostjo, da dobe delavci z najvišjo storilnostjo tudi do 50 odstotkov akordnega dodatka. Delovno storilnost posameznih delavcev bodo ocenjevali delovodje in bodo s svojo oceno seznanili delavce v posameznih delavnicah vsaka dva tedna. S sporazumom ostajajo nespremenjene doklade za nezdrava ne nevarna dela. Sporazum ni popolnoma zadovoljiv, vendar bo omogočil delavcem nekaj poviška prejemkov. Ker pa je sporazum poskusnega značaja, ga bočo s časom lahko še spopolnili.

Pred začetkom turistične sezone

Letos večji turistični promet predvsem v Sesljanu in Devinu

Še pred začetkom sezone otvoritev dveh hotelov z nad sto posteljami - Do konca avgusta bo urejena obalna cesta

Bliža se turistična sezona, zaradi tega se nam zdi potreben kratek pregled dela in priprav, zlasti ob naši obali. Ustanova za turizem in razne oblasti, ki se s tem ukvarjajo, vendar kažejo zadnje čase večje zanimanje za valorizacijo naše lepe obale od Barkovelj do Stivana, vendar pa bi rači pripomnili, da bi morali dodeliti za razvoj turizma večja denarna sredstva kot do sedaj.

Kakor je znano, že nekaj časa širijo obalno cesto, ker je bila preozka za vedno večji avtomobilski promet. Pravijo, da bodo dela dokončana do konca avgusta; medtem pa so na pobudo ustanove za turizem, ki je v ta namen dala 1.2 milijona lir, posadili ob cesti cvetlice in druge ornamentalne rastline ter uredili prijazne razgledne terase. Velik korak naprej v razvoju turizma ob obali pomeni dejstvo, da so vsi javni lokali od Grljana do Devina zdaj opremljeni s higienskimi napravami in imajo tekočo vodo v vseh sobah.

V Sesljanu so te dni začeli širiti pot, ki pelje oč glavne ceste k morju. Kot smo že pred časom poročali, je bila ta pot last devinskega grofa, ki jo je podaril nabrežinski občini. Kaže, da bodo dela zaključena v dobrem mesecu. V Sesljanu je devinski grof tudi preuredil nekdanje zidane barake, tako da bodo zgračbe služile kot hotel in prenočišče raznim inozemskim turistom, ki radi prihajajo v te kraje. V kopališču v Sesljanu so postavili nove kabine lepo uredili kopališče, prav tako so preuredili «camping», ki bo lahko sprejel približno sto oseb. Za razvoj turizma v Sesljanu je važna tudi telefonska zveza z mestom. V kratkem bodo namreč dokončali napeljavo telefona v Sesljan in Devin, ki bo vključen v tržaško telefonsko omrežje. Upajo tudi, da bodo v Sesljanu lahko v kratkem odprli novo lekarno, kar je velike važnosti in neobhodno potrebno, da proglasijo ta kraj za tako imenovano «stazione di soggiorno».

Pred začetkom sezone bo otvoritev hotela Diana, ki bo imel 30 postelj ter hotela Corona, ki bo imel 57 postelj. Kaže, ča bodo odprli tudi dva nova manjša penziona s preureditvijo dveh zasebnih vil.

Lani je bilo v Sesljanu in Devinu skupno 3682 turistov s skupno 18.910 prenočevanji. Kaže, da se bo letos to število povečalo, ker se za te kraje zanimajo številni turisti iz Avstrije, Nemčije, Švice, Francije in Švedske.

—«»—

○ V četrtek ob 16. uri bo v Ul. Zonta 2 skupščina upokojenih pomorščakov.

—«»—

Padel s čolna in si poškodoval nogo

Da bi hitreje prišla do tramvajskega postajališča na Trgu Sansovino, se je Maria Nicolai vd. Gobina iz Ul. Molin a vento kljub svojim 52 letom spustila v tek, a komaj je napravila nekaj korakov, se je spotaknila in nerodno padla. Za žensko ni bilo drugega izhoda, kot ča se je zatekla v bolnišnico, kjer je bilo jasno, da si je zlomila levo nogo. Nicolaieva se ni zmotila in tako bo morala ostati 30 do 60 dni na ortopedskem oddelku.

Upokojenec Eugenio Bonnes iz Ul. della Guardia pa je kmalu po 10. uri zjutraj padel iz svojega čolna v morje v kanalu pro Ponterosso in ker so mu v bolnišnici ugotovili poleg rane na desni nogi tudi znake zmrznjenja, so ga iz previdnosti pridržali na opazovalnem oddelku. Okreval bo v nekaj dneh.

Rosetta Sain stanujoča v zavodu samostanskih sester na Istrski cesti pa je med igranjem s prijateljicami tako nerodno padla, da si je verjetno zlomila zapestje leve roke. Predstojnica jo je odpeljala v bolnišnico in jo tudi tam pustila; zdravniki so jo sprejeli na ortopedskem oddelku, kjer se bo moralo komaj 7 let staro dekletce zdraviti 10 do 20 dni.

Na istem oddelku, a s prognozo okrevanja v 20 ali 40 dneh so sprejeli tudi Francesco Grandus por. Trampuš z Reške ceste, ki si je med padcem po stopnišču bolnišnice, kamor je šla obiskat svojo znanko, zlomila zapestje desne roke.

—«»—

Nezgode na delu

Zaradi precejšnje rane na prstancu leve roke so včeraj zjutraj sprejeli na ortopedskem oddelku delavca Antonia Vardabassa s Sprehajališča sv. Andreja, ki se je ponesrečil med delom pri gradnji avtoparka v bližini Miramarskega drevoreda.

Nekaj ur kasneje je Vardabassu sledil v bolnišnico tuči Giuseppe Martelli iz Ul. dei Giaggioli. Mož je med gradnjo nove ladje v ladjedelnici na pomolu Fr. Bandiera padel z lestve in priletel v skladišče. Ker si je pri padcu verjetno zlomil peto desne noge, bo ostal 20 ali celo 40 dni na ortopedskem oddelku.

Med delom je padel tudi 36-letni Arturo Brunetta iz Ul. Rizzo, ki je zaposlen v delavnicah Acegata v Broletto. Njemu pa so zdravniki ugotovili udarec na desnem kolku in ker so prepričani, da ima tudi kostne poškodbe, so ga poslali na ortopedski oddelek. Če ne bo hujšega, bi moral Brunetta ozdraveti v 10 ali v najslabšem primeru v 20 dneh.

Antonu Ažmanu iz Ul. Vigneti pa je med delom v ligvarni ILVA priletel na nogo železen valjar. Nezgoda se mu je pripetila že 11. t.m., a mož je mislil, da bodo bolečine sčasoma izginile. Ker pa do tega ni prišlo, se je včeraj odpravil v bolnišnico, kjer so mu zaradi verjetnega zloma gležnja leve noge priporočili, da bi ostal pod oskrbo zdravnikov ortopedskega oddelka.

—«»—

Poleg vrste hudih prometnih nesreč

Smrtna nesreča mladega motorista

Med številnimi prometnimi nezgodami, ki so se pripetile v nedeljo in včeraj, je brez dvoma najhujša ona, zaradi katere je komaj 33-letni Giordano Martin iz Drevoreda 20. septembra izgubil življenje. Mladenič se je v noči med soboto in nedeljo vračal s svojim motornim vozilom proti domu, ko ga je na ovinku pri domu novoporočencev v Ul. F. Severo verjetno zaradi hitre vožnje zaneslo s ceste. Posledica tega je bila, da ga je centrifugalna sila vrgla ob drog električne napeljave in zaradi strašnega udarca je mlačenič obležal na mestu mrtev.

Žrtev hude prometne nesreče je postal tudi 20-letni Livio Agostini iz Ul. Machlig, katerega so morali v ponedeljek okoli 2. ure ponoči sprejeti s pridržano prognozo na kir. oddelku. Do nesreče je prišlo v Ul. del Friuli, in sicer med povratkom z avtom proti središču mesta. Agostini je bil skupno s svojimi prijatelji, ki pa so se rešili brez poškodb, medtem ko si je mladenič verjetno zlomil hrbtenico, kar mu je paraliziralo nogi.

Včeraj zgodaj popoldne so morali sprejeti na nevrološkem oddelku 37-letnega Vittoria Girondo iz Ul. Castaldi, ki je tudi postal žrtev prometne nesreče.

Gironda se je vozil z motornim kolesom proti pomolu Audace, ko je po nabrežju privozil s svojim Fiatom 500 Antonio Malusa. Kljub zaviranju je bilo trčenje neizbežno. Gironda je odletel na tla, kjer je obležal, dokler niso prišli ponj bolničarji Rdečega križa. V bolnišnici so mu zdravniki ugotovili hud udarec na glavi in ker sumijo, da ima tudi prebito lobanjo, so si pričržali prognozo.

Zvečer pa je prišlo tudi v Ul. Costalunga do hude nesreče, ker se je Giovanni Ban iz Ul. Campanelle zaletel s poltovornikom v 69-letno Rozo Luchetto vd. Skolarič. Ženska, ki stanuje na št. 308 v Ul. Costalunga, je hodila ob zidu na desni strani ceste, ko jo je Ban, ki je vozil v smeri Istrske ulice, silovito podrl na tla.

Hudo ranjeno žensko so bolničarji z vso hitrostjo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo zaradi prebitja lobanje nemudoma poslali na drugi kir. oddelek. Tudi zanjo so si zdravniki pridržali prognozo.

—«»—

Izletniški vlaki

V letošnji sezoni bo tukajšnja železniška direkcija organizirala naslednje turistične vlake: 12. maja Trst - Benetke - Padova; 30. maja Videm - Benetke - Padova; 9. junija Benetke - Padova; 13. in 14. oktobra Turin.

Zasedanje sindikalnega sveta CGIL

Za izboljšanje prejemkov in skrajšanje delovnega urnika

Sklenili so tudi, da bodo zbrali za solidarnostni sklad CGIL 1,500.000 lir

Včeraj je bila v veliki dvorani trgovinske zbornice skupščina bivših uslužbencev ZVU, ki jo je sklicala zveza uslužbencev vladnega generalnega komisariata. Na skupščini sta govorila odv. Gutman in gospodična Nanni.

Predvsem sta orisala vse korake zveze glede juridične rešitve vprašanja uslužbencev bivše ZVU. Oba govornika sta poudarila, da vztraja zveza še vedno na zahtevi po sprejetju zakonskega načrta «Collitto».

Kar se tiče mezdnih vprašanj, je zveza uslužbencev komisariata posredovala pri ministrskem predsedstvu in mu predočila, da je zaradi določbe o periodičnih poviških nezadovoljna, ker je sistem periočičnih poviškov, ki ga je uvedel vladni komisariat, v nasprotju z delovno pogodbo, na podlagi katere dobivajo uslužbenci plače in ker so z novo določbo najbolj prizadete ravno najnižje kategorije. Te kategorije so namreč dobivale periodične poviške vsakih 6 mesecev, medtem ko so jih višje kategorije dobivale vsako leto. Zaradi tega so delavci in uslužbenci teh kategorij zgubili tri periočične poviške. Govornika sta omenila tudi vprašanje napredovanja uslužbencev in dejala, da je sindikat posredoval glede tega v Rimu.

Končno sta se dotaknila tudi vprašanja položaja uslužbencev avtoparka. Po novih predpisih se ne smejo uslužbenci oddaljiti od vozil za časa opoldanskega počitka. Zato morajo kositi v bližini, kar jih mnogo stane, saj ne morejo iti kosit čomov. Razen tega pa so jim odvzeli tudi plačo za dve izredni uri dela, čeprav delajo prav toliko ur kot prej.

—«»—

«Saturnia» danes odpluje

Danes ob 10. uri bo odplula «Saturnia», na katero se bo vkrcalo okrog 300 potnikov, med katerimi je 120 namenjenih preko oceana. Na ladjo se bo vkrcalo tudi 40 ezulov namenjenih v Kanado.

«Saturnia» bo zapustila Sredozemsko morje z vsemi kabinami zasedenimi.

—«»—

Obvestilo najemnikom

Združenje za pravico do stanovanja obvešča, da je vladni generalni komisar uvedljavil zakon 253, ki uvaja ponembne izpremembe za najemnike in podnajemnike. Združenje obvešča, da lahko dobe zainteresirani vsa pojasnila na sedežu, Trg Garibaldi 4-III. od 16. do 18.30 ure.

—«»—

Podlegel poškodbam

Nekaj minut pred 18. uro je na drugem kir. oddelku Anton Vattovani iz Skednja podlegel poškodbam. Stari mož je 5. t.m. proti večeru padel z dveh metrov visokega zidu v Ul. Baiamonti, pri čemer se je pošteno udaril. Kakor kaže, je smrt nastopila zaradi možganskega pretresa.

Ob zastopstvu predstavnikov italijanskih pristanišč

Vprašanje prostih luk na zasedanju v Milanu

Zasedanja se udeležuje tudi tržaška delegacija
Upošteva naj se posebni položaj našega pristanišča

Danes se bo pričelo v Milanu zasedanje predstavnikov vseh italijanskih pristanišč, za katera velja na določenem področju režim proste luke. Zasedanja se bodo udeležili župani, predsedniki pokrajinskih svetov, zastopniki trgovinskih zbornic, gospodarskih združenj zainteresiranih pristanišč in zastopniki ministrstev, ki se ukvarjajo s temi vprašanji. Tržaško delegacijo bo vodil dr. Eugenio Vatta, sestavljali pa jo bodo poleg tržaškega župana tudi predstavniki Javnih skladišč, spediterjev in predstavniki trgovinske zbornice.

Na zasedanju bodo razpravljali o vrsti vprašanj, ki zanimajo pristanišča, ki se ukvarjajo tudi s tranzitnim prometom, katerega je mogoče razviti samo v okviru prostih luk. Tako bodo na dnevnem redu razprave o obnovi in modernizaciji zakonskih določil, ki urejajo proste luke, razprave o olajšavah carinskega in valutnega značaja ter končno proučitev možnosti obratovanja industrijskih podjetij na carinsko svobodnem področju pristanišč.

Promet skozi naše pristanišče izvira skoro izključno iz zalednih držav odnosno je usmerjen proti tem državam, zaradi česar so vsa vprašanja, ki zadevajo prosto luko, pri nas še izredno pomembna. Razlika z drugimi italijanskimi pristanišči je bistvena, saj predstavlja v teh pristaniščih tranzitni promet le zelo nizek in manj pomemben delež. Zaradi teh objektivnih pogojev mora biti nujno tudi režim našega pristanišča drugačen, kot je v ostalih pristaniščih v Italiji, česar se v preteklosti ni dovolj upoštevalo. To je že prišlo do izraza z odlokom vladnega generalnega komisarja, s katerim je uredil tržaško prosto luko. Ta odlok ni povsem upošteval členov 1. do 20. priloge VIII. mirovne pogodbe, kot bi moral na osnovi londonskega sporazuma. Na ta način še vedno obstajajo razne zapreke carinskega značaja, nepotrebna birokracija, nadzorstvo nad blagom, prepoved prevažanja tako imenovanega strateškega blaga itd., ki samo zavirajo tranzitni promet blaga skozi Trst.

Vsa ta dejstva bo morala tržaška delegacija upoštevati na današnjem zasedanju zato, da bi tudi to zasedanje pripomoglo k dokončni odstranitvi vseh zaprek za ugodnejši razvoj prometa.

—«»—

Solidarnostna stavka s tržiškimi delavci

Jutri ob 15. uri se prične v ladjedelnicah in v Tovarni strojev CRDA stavka kovinarjev v znak solidarnosti z delavci tržiške ladjedelnice. Ob tej priliki bo ob 15.30 sestanek aktivistov FIOM v Ul. Zonta 2. Kot pišemo na četrti strani, stavkajo v Tržiču vsi industrijski delavci.

—«»—

○ Tržaška prefektura je napovedala izpite za dosego diplome, ki jo mora imeti, kdor uporablja strupene pline. Interesenti morajo vložiti prošnjo s potrebnimi dokumenti na prefekturo do 15. maja.

Jutri, 17. aprila bo od 18. do 19. ure pisatelj

Boris Pahor

podpisoval v TRŽAŠKI KNJIGARNI svoje zadnje delo

NOMADI BREZ OAZE

Tržaška knjigarna je za to priliko povabila domače slikarje, da bi razstavili v njenih prostorih vsak po eno svojih zadnjih del.

Opozarjamo ljubitelje na to miniaturno razstavo!

LJUDSKA PROSVETA

PROSV. DRUSTVO V SKEDNJU

Danes 16. t. m. bo v društvenih prostorih ob 19.30 uri občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Glasbena Matica
in
Slovensko narodno gledališče
v Trstu

V torek 23. in v sredo 24. aprila 1957 ob 21. uri v Avditoriju v Trstu

PLANINSKA ROŽA

operetta v treh dejanjih

Besedilo in glasba:
RADOVAN GOBEC

Dirigent:
OSKAR KJUDER

Režiser:
MODEST SANCIN

Osebe: Katja Silvana, filmska igralka - Elvira Piščanceva; Miran Svetlin, operetni pevec - Renato Kodermac; Kazimir Kalan, gledališki ravnatelj - Stane Starešinič; Stanislav Ciril Dobrovik, dirigent in skladatelj - Jožko Lukeš; Ervin Gabernik, režiser - Stane Raztresen; Melita njegova žena - Leli Nakrstova; Izidor, gledališki sluga - Silvij Kobal; doktor Pravnik, odvetnik - Modest Sancin; oskrbnik planinske koče - Danilo Turk; Tone, kmečki fant - Aleksij Pregarc; France, kmečki fant - Dušan Jazbec.

Turisti, gledališki igralci, odrsko tehnično osebje, plesalke in plesalci. Dejanje se godi danes.

Scenograf:
JOŽE CESAR

Zborovodja:
SVETKO GRGIČ

Baletni mojster:
ADRIJAN VILLES

Inspicient: Ivo Kuferzin
Šepetalka: S. Raztresen

Prodaja vstopnic od petka 19. aprila dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37-338 ter eno uro pred pričetkom predstav v Ul. Roma 15-II.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14. in 15. aprila 1957 se je v Trstu rodilo 18 otrok, umrlo je 16 oseb, poroki pa sta bili 2.

POROCILI SO SE: klepar Antonio Meucci in gospodinja Gabriella Cadel, kmet Vincenzo Kante in gospodinja Giovanna Scherani.

UMRLI SO: 65-letni Giorgio Gortan, 44-letni Costante Visintin, 82-letna Emilia Trobitz vd. Rapisardi, 59-leni Carlo Pattai, 52-letna Ernesta Brischi por. Caranzulli, 71-letni Giovanni Del Bianco, 67-letnj Germano Liesiano, 58-letna Idria Abram vd. Gulin, 62-letna Berta Stark por. Pacifico, 70-letni Giovanni Semec, 58-letni Giovanni Bolterstein, 60-letnj Rocco Cantatore, 29-letna Giuliana Lutz por. Manzoni, 72-letna Anna Paquola vd. Silizio, 70-letna Francesca Trombetti, 58-letni Mariano Bullo.

—«»—

NOCNA SLUZBA LEKARN
(v aprilu)

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska cesta 43; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

GLASBENA MATICA
v TRSTU

JUTRI 17. APRILA OB 20.30
v dvorani na stadionu «Prvi maj»

Slovenski vokalni oktet iz Ljubljane

Sodelujeta tudi: sopranistka Sonja Fabčič-Barbieri in baritonist Dušan Popovič (solista beograjske Opere)

Pri klavirju dr. Gojmir Demšar

Vabila so v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20 ter eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

GLEDALIŠČA

TEATRO NUOVO

Danes ob 20.45 Dino Dardi: «Tujci».

RADIO

TOREK, 16. aprila 1957
TRSI POSTAJA A

11.30 Zabavna glasba; 12.00 Sredozemske države in dežele: «Izrael»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Razni folklorni motivi, irkester Pacchiori; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Plesna čajanka; 18.00 Elgar: Koncert za violino in orkester v h-molu; 18.40 Ženski vokalni kvartet «Večernica»; 19.00 Louis Armstrong s svojim orkestrom; 19.15 Zdravniški vedež; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.05 Leharjevi motivi; 20.30 Slovenski oktet; 20.45 Franck: Simfonične variacije; 21.00 Radijski oker — Hermann Sudermann: «Očetni dom», drama v 4 dej.; igrajo člani Radijskega odra; 23.00 Haendel: Koncert v h-molu za violo in orkester.

TRST I.

11.30 Komorna glasba; 12.10 Nove popevke; 17.00 Orkester Angelini; 18.00 Simfonični koncert; 21.00 A. G. Galeazzi: «Počobni bogu», preludij v 2 dej.

KOPER

Poročila v slovenščini: 6.00, 7.00, 7.15, 13.30, 14.15, 15.00, 19.00, 22.00

Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 16.30, 17.50, 23.00.

5.00-6.15 Spored iz Ljubljane; 6.15 Jutranja glasba; 7.00 - 7.15 Spored iz Ljubljane; 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes kiledar; 7.40 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček; 11.50 Na harmoniko igra Rajmund Hrovat; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Torkov operni oder; 14.30 Gospodarsko življenje na Primorskem; Kaj nam obeta letošnji turizem; 14.40 Pisan spored lahke in zabavne glasbe; 15.10 Zabavna glasba; 15.25 Narodne pesmi in plese izvaja ansambel Milana Stanteta; 15.40-16.10 Spored iz Ljubljane; 16.10 Ritmi in popevke; 16.40 Plesne melodije; 17.10 «Hoang-Ho» rumena reka, kantata kitajskega skladatelja Si-Sin-Haija; 17.40 Igra orkester David Rose; 18.00-19.00 Spored iz Ljubljane; 19.00 Poje Frank Sinatra; 19.30-23.00 Spored iz Ljubljaen.

SLOVENIJA
327,1 m, 282,1 m, 212,4 m

5.00 Pester glasbeni spored; 8.05 Koncert pihalne godbe; 8.40 Igrajo mali zabavni ansambli; 9.20 Glasbena panorama; 10.10 Od melodije do melodije; 11.15 Za dom in žene; 11.30 Iz klavirskih skladb Joh. Brahmsa in S. Rahmaninova; 12.00 Slovenske narodne poje Planinski oktet, vmes igrajo Veseli planšarji; 12.30 Stane Petelin: Bolezni in nesreče pri živini; 12.40 Orkester Andre Kostelanetz igra drobne skladbe; 13.15 Igra trio Dorka Skoberneta; 13.30 Pester spored opernih melodij; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.10 Popoldanski koncert orkestra Slovenske filharmonije, dirigent Bogo Leskovic; 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.00 Sportni tednik; 18.30 Iz zakladnice jugoslovanskih samoljanski komorni zbor; 21.30 Igrata velika zabavna orkestra Morton Gould in David Rose; 22.15 Iz komornih del Cl. Debussyja - Sonata za čelo in klavir v d-molu — godalni kvartet v g-spevov: Marijan Lipovšek; 20.00 Skladbe A. Foersterja poje Ljubmolu (sodelujejo: čelist Antonio Janigro, pianistka Ginette Doyen in Italijanski kvartet).

TELEVIZIJA

17.30 Spored za otroke; 20.30 Poročila; 21.00 Vincenzo Bellini: «Mesečnica», opera; 23.15 Novi filmi.

KINO

Excelsior, 16.00: «Zelezno krilo», B. Hope, K. Hepburn. Vistavision-technicolor.
Fenice, 16.00: «Zakopan revolver», G. Ford, J. Craine. Metroscope.
Nazionale, 16.00: «Ta naš svet». Zanimiv in popoln dokumentaren film o potovanju okrog sveta. Totalscope-color.
Filodrammatico, 16.00: «Zaročenci smrti», Silvia Koscina in Rik Battaglia. Pri posnetkih z dirk sodelujejo: Lorenzetti, Duke, Campbell, Liberati itd.
Grattacielo, 16.00: «Poročno kosilo», B. Davis, E. Borgnine, D. Reynolds, R. Taylor. Metro.
Supercinema, 16.00: «Dežela Paperina» in «Rdeči balonček». Sledi «Vogal v periferiji», kratki film posnet v Trstu. Med predstavo bodo otrokom razdelili balončke.
Arcobaleno, 15.30: «Totò, Peppino in pajdaši», Totò, Peppino De Filippo, F. Interlenghi, M. P. Casilio in Teddy Reno. Komična zgodba za smeh.
Astra Rojan, 16.00: «Kriminalec na vrsti», Fred Mac Murray in Kim Novak. Senzacionalen kriminalen film.
Capitol, 15.30: «Zivahna fantazija», technicolor.
Cristallo, 16.00: «Ljubimec Lady Chatterleyeve», Danielle Darrieux in Leo Genn. Mladoletnim prepovedan vstop.
Alabarda, 16.00: «Lisbon». Temačna avantura. Ray Milland, Maureen O'Hara, Claude Rains.
Arlston, 16.00: «Deklica iz Ulice Veneto», Anna Maria Caglio.
Armonia, 15.00: «Znak Venere», S. Loren, V. De Sica, R. Vallone.
Aurora, 16.00: «Ubogi, toda lepi», M. Allasio.
Ideale, 16.00: «Pest zločincev», B. Crawford, R. Mecker.
Impero, 16.30: «Ubogi, a lepi» z Mariso Allasio in E. Mannijem.
Italia, 16.30: «Proti veliki ljubezni», M. Schell, R. Vallone.
S. Marco, 16.00: «Meksikanski bratje», A. Kennedy.
Kino gledališče ob morju, 16.00: «Svet tišine». Technicolor. Mednarodne nagrade.
Moderno, 15.30: «Človek v sivi obleki», Gregory Peck, Jennifer Jones, Frederich March, Marisa Pavan.
Savona, 16.00: «Zaliv grmenja», J. Stewart, J. Dru.
Viale, 16.00: «Smer Piovarolo», Totò, P. Stoppa.
Vitt. Veneto, 15.30: «Železničar», Pietro Germi.
Belvedere, 15.30; «3 ure za umor», D. Andrews. Technicolor.
Marconi, 16.00: «Žena in voli...», W. Chiari, G. Cervi.
Massimo, 16.00: «Zora velikega dne», Zgodbe iz ameriške vojne med Severom in Jugom.
Novo cine, 16.00: «08/15», Eva Scholz, H. Hardt.
Odeon, 16.00: «Počitnice v Montecarlu», A. Hepburn.
Radio, 16.00: «Tihotapstvo proti Orientu».

Izpred kazenskega sodišča

Ker ni plačal štedilnika obtožen in obsojen za tatvino

V zaporu bo presedel leto dni, poleg tega pa bo moral plačati še 12.000 lir globe in sodne stroške

Ko je 45-letni Francesco Cociani iz Ul. Cisternone proti koncu leta 1955 preuredil in olepšal svoje stanovanje, je sklenil kupiti nov štedilnik in istočasno prodati starega. Ta svoj načrt je obrazložil 35-letnemu Danijelu Vouku z Grete, ki mu je uredil stanovanje, in mož se je ponudil, ča mu bo našel kupca. Zato je štedilnik prenesel v zadnje nadstropje stavbe v Ul. Bonomea, kjer je stanovala njegova sestra. Vouku se je kmalu posrečilo najti kupca v osebi 58-letnega madžarskega državljana Lorenza Kocsisa iz

SPLETKE OKROG MALE ARABSKE DEŽELE

V ospredju je Jordanija

Zgodovina Jordanije ni niti dolga niti vesela. Dejansko je po prvi svetovni vojni Jordanija postaja država kot tvorba britanskega imperializma na Srednjem vzhodu. Winston Churchill, ki je bil tedaj minister za kolonije, se hvali v svojih spominih, da je ustvaril Jordanijo «nekega vročega popoldne v Jeruzalemu». Otomansko carstvo je razpadlo in Vel. Britanija je postala njegov naslednik na Srednjem vzhodu. V borbi proti Turkom je emir Abbulah napravil Angležem uslugo. Omenjenega popoldne je Churchill poklical Abdulaha, na zemljevidu je začrtal del palestinskega ozemlja in ga podaril emiru kot nagrado za usluge, ki jih je le-ta napravil Angležem za časa vojne. Tako naj bi nastala Jordanija.

Seveda so zgodovinska dejstva manj romantična. Angleži so Palestino obljubljali Židom. Nemire, ki so pozneje zaradi tega nastali, je bilo moč slutiti že tedaj, in Angleži so potrebovali več oporišč v tem strateško važnem prostoru Tako se je rodila Jordanija.

V začetku je bila to izredno primitivna država, katere prebivalstvo je brez izjeme živelo pod šotori. Abdulah je vladal nad širnimi puščavami in romajočimi begunci. Dejanski gospodar dežele je bil britanski prokonzul. Celo jordanski proračun so delali v angleškem ministrstvu za kolonije, ker dežela ni imela nikakršnih dohodkov niti ni domača oblast mogla organizirati neko gospodarsko dejavnost. Jordanska vojska, slovita arabska legija, je prav tako angleška tvorba. Za časa prve svetovne vojne jo je ustvaril legendarni Lawrence, ko je zbiral Arabce za borbo proti Turkom. Po vojni, pa vse do nedavnega, je bil poveljnik Arabske legije britanski general Glubb, znan pod imenom Glubb paša. On je napravil iz Arabske legije majhno, a zelo dobro izvežbano in moderno vojsko.

Angleška oblast v Jordaniji je trajala dolgo, a je sedaj pri kraju. Arabsko-izraelska vojna iz leta 1948 je pomenila prelomnico v zgodovini Jordanije. Predvsem se je prebivalstvo dežele potrojilo, ker je iz Palestine prišlo okrog 750.000 beguncev. Ti begunci so povzročili zelo resno socialno vprašanje. Nad 50 odstotkov odraslih moških je stalno brez zaposlitve.

Kakor tudi v drugih arabskih deželah, se je tudi v Jordaniji okrepila zavest o nacionalni, oziroma arabski enotnosti. Nastalo je gibanje za združitev s Sirijo in Egiptom, kot prva faza pri ustanovitvi enotne arabske države. Meja proti Siriji je na primer popolnoma odprta, in ko je Izrael preteklega oktobra napadel Egipt, je vlada v Amanu pozvala sirijsko vojsko, naj zaščiti Jordanijo pred morebitnim izraelskim napadom. Sirijska vojska se tudi danes nahaja v Jordaniji.

Vzporedno s krepitvijo nacionalne zavesti so se krepile tudi težnje po osvoboditvi od zapadnega vpliva, oziroma od angleškega varuštva. Te težnje so prišle zelo očitno in zelo prepričljivo do izraza prvič v decembru 1955. leta, ko je hrupen protest ljudstva preprečil, da bi Angleži vključili Jordanijo v bagdadski pakt. Tri vlade so padle druga za drugo, dežela se je nahajala na robu revolucije in mladi kralj Husein je moral preklicati že dani pristanek za pristop Jordanije k bagdadskemu paktu. Kralj je šel še dalje. Da bi izboljšal svoj položaj in svoj ugled pred ljudstvom, je čez noč odstavil Glubb pašo in postavil za poveljnika Arabske legije nekega arabskega oficirja. To se je zgodilo v marcu lani.

Od tedaj so se hitro razvijali dogodki, ki so privedli do sedanje krize. V oktobru lani so razpisali volitve za nov parlament. Te volitve so najbolje dokazale kako globok prelom je nastal v političnih težnjah Jordanije, dejansko vsega arabskega sveta. Pojavile so se nove stranke in novi ljudje. Od 40 pretežno reakcionarnih poslancev prejšnjega parlamenta, jih je 30 izgubilo mandat na novih volitvah. Na volitvah so zmagale levičarske napredne stranke s panarabskimi težnjami. Sulejman Nabulsi, vodja nacionalne socialistične stranke, najmočnejše stranke v novem parlamentu, je sestavil koalicijsko vlado. v katero so stopile štiri najpomembnejše levičarske stranke, med njimi tudi komunistična stranka. Neki komunist je postal minister v vladi. Zgodilo se je prvič, da v neki arabski vladi sodelujejo uradno tudi komunisti.

Nabulsi je prepričan pobornik združitve Jurdanije z Egiptom in Sirijo, in odkrit nasprotnik vmešavanja Zapada v arabske zadeve. Čim je prišel na oblast, je razveljavil sporazum, ki je Jordanijo vezal na Veliko Britanijo in na temelju katerega je Jordanija dobivala od Londona letno pomoč v znesku 12 milijonov funtov. Izgubljeno britansko pomoč so Jordaniji nadoknadili v ustrezni vrednosti Egipt, Saudska Arabija in Sirija na temelju nekega dogovora, ki so ga sklenili v januarju letos. Nabulsi je proglasil, da je «pozitivna nevtralnost» temeljni motiv politike njegove vlade. Jordanija, je dejal, je pripravljena sprejeti pomoč s katere koli strani, le če ta pomoč ni vezana na kakršne koli politične ali vojaške pogoje.

Med vlado in dvorom je prišlo s časom do vedno večje odtujitve. Vladine težnje za združitev s Sirijo niso bile všeč kralju Huseinu, ker se je bal za svoj prestol. Prav tako sta kralj in dvorska kamarila z nezadovoljstvom in strahom gledala na levičarsko usmerjenost, ki jo je kazal ministrski predsednik Nabulsi. Do odkritega konflikta je prišlo ob priliki vladnega sklepa, da vzpostavi polne diplomatske odnošaje s Sovjetsko zvezo. Kralj je nasprotoval temu sklepu in preprečil, da bi se izvršil.

Zdi se, da je drugi, neposredni vzrok krize, nesporazum med kraljem in predsednikom vlade v vprašanju ameriškega načrta pomoči deželam Srednjega vzhoda, glede tako imenovane Eisenhowerjeve doktrine. Kralj je bil za to, da Jordanija sprejme Eisenhowerjev načrt, in to iz dveh razlogov: da dežela dobi gospodarsko pomoč, on pa da dobi zaščito pred nevarnostjo «komunistične penetracije«. Nabulsi je bil pravtako za gospodarsko pomoč, toda brez pogojev. To svoje stališče je izrazil pred nekaj dnevi na nekem zborovanju svojih pristašev, pred katerimi je kritiziral Eisenhowerjevo doktrino in potovanje Eisenhowerjevega odposlanca Richardsa po deželah Srednjega vzhoda. V govoru, ki ga je imel ob tej priliki je on med drugim dejal: *«Če Richards hoče, da mu podpišem obvezo, da se bomo borili proti komunizmu, tedaj je bolje da ne pride: izgnali ga bomo».*

Preden pa je Richads prišel v Aman, je kralj Nabulsija odstavil.

V borbi za oblast je v Jordaniji glavni činitelj vojska Vlada prepričanje, da se v borbi z Nabulsijem kralj v glavnem naslanja nanjo. Poveljnik Arabske legije, general Nuvar, se smatra za kraljevega človeka, ker ga je kralj, kot nepomembnega oficirja, postavil za naslednika slovitega Glubb paše. Toda zdi se, da je mlajši oficirski kader prežet z naprednimi idejami. Stranke, ki so sodelovale v Nabulsijevi vladi imajo za seboj v glavnem mestno prebivalstvo, begunce in inteligenco.

Jordanija je pretežno agrarna dežela, toda obdeluje se le 10 odstotkov njene površine, medtem ko se vsako leto uvozi iz inozemstva četrtina hrane, ki je potrebna za vzdrževanje prebivalstva.

Po svojem strateškem položaju, po svojih notranjih razmerah, kakor tudi po političnih stremljenjih, je Jordanija dežela Srednjega vzhoda, v kateri se morda najočitneje odražajo vprašanja, ki pretresajo arabski svet. Zato tudi sedanja kriza povzroča zanimanje, ki je mnogo večje, kakor bi ga samo po sebi mogla sprožiti zamenjava vlade v neki majhni zapuščeni arabski deželi.

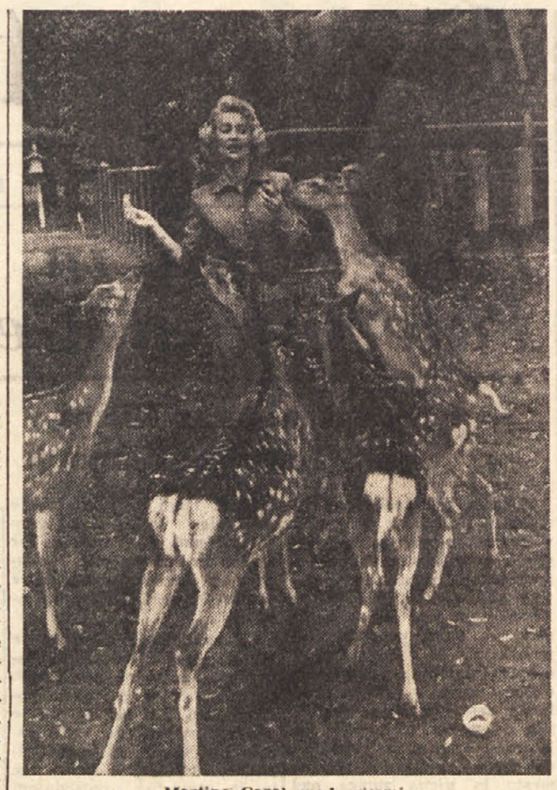

Martine Carol med snjami

MNENJE JUG. STROKOVNJAKA O ZELO VAŽNEM VPRAŠANJU

Somatološke in genetične posledice «umetnih» radioaktivnih izžarevanj

Podatki japonskega strokovnjaka o posledicah atomskih eksplozij na rojstva nenormalnih otrok in vodnih spačkov v Tihem oceanu so dovolj jasni

Pred dnevi so časopisi zabeležili nekoliko večjo radioaktivnost deževne vode v Milanu in tudi v Trstu. Ta radioaktivnost vzbuja upravičen strah, ker je splošen pojav v svetu. Zato se svetovna javnost sprašuje, kam bomo prišli zaradi stalnega večanja radioaktivnosti v svetu. Da je zadeva resna nad dokazuje tudi dejstvo, da se s tem ukvarjajo številni znanstveniki, v Ženevi pa deluje še poseben znanstveni odbor Združenih narodov, ki proučuje vpliv radioaktivnega izžarevanja na dednost. Šef oddelka za zaščito pred radioaktivnim izžarevanjem pri jugoslovanskem inštituto za jedrske znanosti dr. Borivoje Damjanovič je v zvezi s tem povedal:

— Vpliv radioaktivnega izžarevanja na dednost človeka je eden od činiteljev, kateremu vsi strokovnjaki v svetu posvečajo ustrezno važnost. Generalna skupščina Združenih narodov se zaveda važnosti vprašanj, ki so v zvezi s človeškim zdravjem in ki izhajajo iz naglega razvoja in čedalje večje uporabe jedrske sile, zato je osnovala tudi prej omenjeni znanstveni inštitut. Njegov namen je proučevanje posledic atomskeskega izžarevanja.

Jugoslovanski strokovnjak dr. Damjanovič dodaja, da je eden od najnujnejših in najbolj zapletenih nalog omenjenega odbora zbiranje čim širših podatkov o kontroli izžarevanja. Nadaljnja naloga pa je zbiranje podatkov o posledicah tega izžarevanja ter seveda podrobnejše proučevanje posledic.

Kako važno je to vprašanje, se vidi po tem, da so fiziki skoraj vseh narodov v svetu skušali ugotoviti točno dozo radioaktivnega izžarevanja, ki jo organizem še prenese brez posledic. Po splošnem mnenju je obveljalo, da more človeški organizem prenesti okoli 0,3 pentgena na teden, to je za približno 20 do 200-krat močnejše izžarevanje od onega, kateremu so podvrženi ljudje v normalnih življenjskih pogojih.

Kaj pa je privedlo do povečanja izžarevanja?

Moderna medicina je mnogo pripomogla h kontroli številnih bolezni in k podaljšanju človeškega življenja. Izredno dobri rezultati v razmeroma kratkem času — če jih primerjamo s prejšnjimi dobami — so bili doseženi tudi z uporabo žarkov pri odkrivanju, diagnosticiranju in zdravljenju bolezni.

Toda uporaba atomske energije v zdravstvu ima, poleg dobrih in koristnih lastnosti, tudi izredno slabe posledice. Zato je nujno potrebno, da se pravočasno zve, ali od tega preti kaka nevarnost, kolikšna je ta nevarnost in končno, če preti neposredna nevarnost že pri sami medicinski uporabi atomskih žarkov.

Glede tega jugoslovanski strokovnjak poudarja, da je bil človek vedno izpostavljen določenemu izžarevanju, ki pa je prihajalo iz prirodnih virov. Sem spadajo predvsem kozmična izžarevanja in tako imenovani *gama* žarki iz radioaktivnih snovi, ki jih zasledimo povsod v prirodi. Na človeka torej vplivajo tudi izžarevanja, ki prihajajo pri razpadanju raznih radioaktivnih elementov v zraku, nato žarki, ki jih sproščajo prirodni radioaktivni elementi ter tudi radioaktivno izžarevanje našega organizma.

Napredek tehnike in znanosti pa je vplival na to, da se tem vrstam izžarevanj pridružijo še druga, ki so plod modernih odkritij, ter ona izžarevanja, ki se sproščajo pri uporabi radioaktivnega izžarevanja in radio aktivnost: nasploh.

Postavlja se vprašanje, kaj vse spada v to vrsto izžarevanj in obsevanj:

Sem spada okuževanje atmosfere in človekovega okolja z radioaktivnimi odpadki iz atomske industrije ali drugih ustanov in podjetij, ki izkoriščajo radioelemente. Nadalje spada sem radioaktivni prah, ki se sprošča pri številnih atomskih eksplozijah.

Posebno slednje je za nas izredno važno, kajti pod vpliv umetnega izžarevanja prihaja čedalje večje število ljudi in edino to je ono izžarevanje ki človeškemu organizmu škoduje. Najbolj izpostavljeni izžarevanju so nekateri poklici. Tu gre predvsem za zdravstvene strokovnjake, radiologe, zobozdravnike, bolničarje, delavce v atomski industriji, nadalje gre za rudarje v rudnikih urana, torijuma in drugih radioaktivnih surovin. Tej vrsti umetnega obsevanja so izpostavljeni tudi oni, ki se v industrijske ali znanstvene namene ukvarjajo z radioaktivni žarki ali z radioaktivnimi izotopi.

Kot izvor umetnega obsevanja je važna tudi medicinska uporaba žarkov X ter drugih radioaktivnih žarkov in radioelementov v diagnostiki, raziskovanju in zdravljenju številnih bolezni. Zato je zelo važno, da se zdravstveno osebje pravilno loteva tega in se pred nepotrebnim obsevanjem varuje.

Umetno to se pravi neprirodno obsevanje pride v poštev tudi pri uporabi določenih naprav, ki oddajajo radioaktivne žarke. Tu pride na primer v poštev tudi televizijski sprejemnik, ki oddaja žarke X. Pri navadnih sprejemnikih pa so ti žarki tako šibki, da ne morejo prebiti ekrana. Pri izredno dolgi uporabi in zaradi dolgega in neprestanega učinkovanja pa vendarle lahko predstavljajo nevarnost, le da se ta nevarnost ne nanaša na občinstvo, pač pa na delavce, ki se ukvarjajo s proizvodnjo televizijskih aparatov.

Kaj pa odnos med radioaktivnim izžarevanjem in dednostjo.

Radioaktivno izžarevanje, kateremu se pod določenimi pogoji izpostavljajo ljudje, lahko povzroči radiobiološke posledice tako pri posameznikih kot pri njihovem potomstvu. Prve posledice imenujemo somatske posledice, druge pa genetične posledice. Somatskih posledic je več in so odvisne od organa in tkiva, ki se izžarevanju najbolj izpostalja. Včasih so te posledice lažje in ozdravljive, v določenih primerih pa lahko privedejo do znane težke bolezni — levkemije, ali pa celo do — raka.

Genetične posledice pa so v splošnem hujše. S tem v zvezi je važno dejstvo, da so plodilne celice izredno nežne in občutljive in da tudi pri šibkem atomskem izžarevanju ali celo pri še šibkejšem postopnem izžarevanju podležejo velikim okvaram. Izžarevanje, kateremu se izpostavi plodilna celica, je torej lahko tudi zelo neznatno, kljub temu pa lahko povzroči tako imenovano mutacijo, ki je pri močnejšem izžarevanju že takorekoč nujno in to privede do rojstva nenormalnih otrok.

To potrjujejo številna dejstva predvsem pa še izkušnje, ki jih je zbral in uredil japonski znanstvenik prof. Hesegava. Prof. Hesegava je objavil podatke, s katerimi je dokazal, da se je po eksplozijah atomskih bomb število nenormalnih otrok močno povečalo. Japonski raziskovalci pa so v vodah Tihega oceana ulovili celo podvodne spačke. kakršnih pred uporabo jedrskega orožja niso nikoli zabeležili.

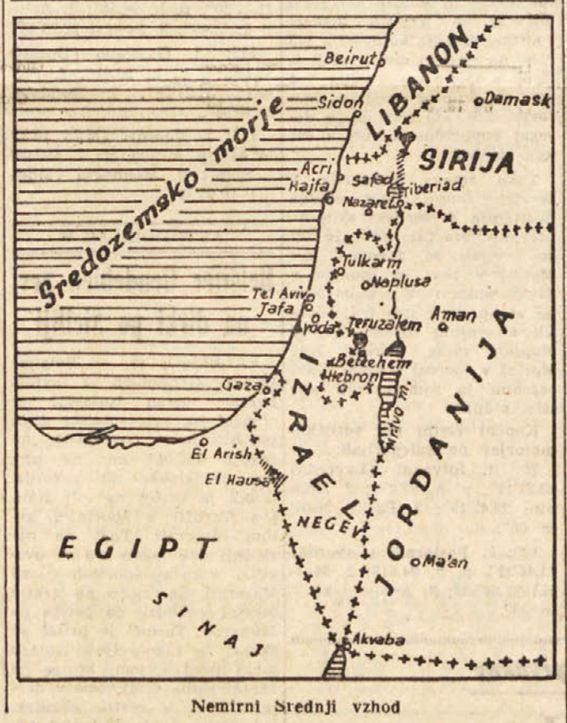

Nemirni Srednji vzhod

RAZGOVOR Z UMETNIŠKIM VODJO SNG JOŽETOM BABIČEM

Po uspehih v Sloveniji ponovno na domačih tleh

Pretekli teden so se člani Slovenskega narodnega gledališča vrnili z daljše turneje po Sloveniji. Umetniškemu vodji Jožetu Babiču smo zastavili nekaj vprašanj o rezultatih tega gostovanja.

— Tržaško občinstvo ugotavlja, da naše SNG vsako leto za krajšo dobo prekine običajno kroženje po našem ozemlju in odide na obisk v Slovenijo. Ali je to zgolj naključje, ali pa SNG načrtno pripravlja takšne obiske?

Vsekakor načrtno. Seveda pa ima tudi ta zadeva posebno razvojno pot. Nekoč, pred leti, so bila naša gostovanja izven ozemlja le slučajna. No, in slučaj je postal navada. Naš ansambel je iz sezone v sezono stremel v vse večjo umetniško izpopolnjevanje, loteval se je vedno odgovornejših nalog in pri tem delu ga je mikala želja, da dosežene rezultate pokaže širši publiki in kritiki. Danes lahko z gotovostjo trdimo, da so prav ta gostovanja odločilno prispevala k umetniški stopnji našega gledališča in k pomembnemu položaju, ki ga zavzema v krogu ostalih slovenskih gledališč.

Vsakoletne obiske pripravljamo tako, da naše domače občinstvo ni prikrajšano. Letošnji odhod pa je še pospešil «slučaj» z začasno prepovedjo izvajanja Salacroujeve farse «Zgodbe za smeh», (kar bo menda kmalu urejeno ter bomo delo igrali tudi na ostalih odrih).

— Nastopali ste z dvema deloma. Kje je bil uspeh največji in s katerim delom?

Težko bi vam na to vprašanje odgovoril avtoritativno. Saj končna sodba sodi na področje kritike. Lahko vam postrežem le z dejstvi. Turneja po Sloveniji je imela kratko predigro. Obiskali smo sežano in Postojno z igro «Čaj in simpatija». Delo že dalj časa ni bilo na našem rednem repertoarju in igralci so čutili potrebo «vigravanja» pred nastopom v metropoli. V Sežani in v Postojni — razprodano! Povedano v številkah: 650 obiskovalcev v Postojni... V Ljubljani osem predstav Salacroujeve «Zgodbe za smeh» v šestih dneh. Predstave v okviru abonmaja Mestnega gledališča in izven; vse, razen ene, popoldanske, razprodane z dodatnimi sedeži. Pred odhodom v Maribor še tri predstave Andersenove igre «Čaj in simpatija»; razprodane vnaprej z zahtevo po ponovitvi ob vrnitvi iz Maribora. V Mariboru hiša oba večera razprodana. V naglici improvizirana še popoldanska predstava za «Čaj in simpatijo». Tako smo v 14 dneh odigrali 17 predstav pred prenapolnjenimi dvoranami.

— Kakšni so bili odmevi vašega gostovanja v tisku?

Naše gostovanje v Ljubljani je sovpadalo z obiskom Poljakov v Drami in s proslavo 35-letnice igralskega delovanja Lojzeta Potokarja. Čeprav je vladala v Ljubljani nekakšna gledališka prenasičenost, je slovenski tisk pozdravil prihod tržaških igralcev in objavil vrsto fotografij, informativnih člankov in intervjujev o našem delovanju ter položaju.

Glede tega bi navedli le nekaj citatov in to uvod v članek z naslovom «Razgovor v bežnih dneh gostovanja», ki ga je objavil 10. aprila mariborski «Večer»:

«Že nekaj ustaljenih publicističnih oznak imamo za Slovensko narodno gledališče iz Trsta: Naše edino zamejsko gledališče.., posredovalni člen dveh nacionalnih kultur... gledališki kolektiv zanesenjakov, ki z organizacijsko improvizacijo dosega načrtne uspehe. — Pa kakor koli so te oznake posrečen povzetek osnovnih značajnih komponent gledališča ali pa rezultat stilističnih in pregovornih domislic, vse govore, da si je priborilo gledališče z vztrajnim delom svoj sloves in — kot še pravimo temu običajno — svojo umetniško fiziognomijo».

«Zato je sleherno gostovanje tržaškega SNG pri nas kulturni dogodek, ki ga ne kaže prezreti in ki ga konec koncev ne moremo prezreti, ker imajo tržaški umetniki med nami prepričljivega zaveznika: občinstvo. To zavezništvo se je utrdilo tudi na sedanjem gostovanju v Ljubljani in v Mariboru. Zanimanje za njihove predstave je bilo tolikšno, da je znova ovrglo skeptične ugovore tistih, ki skušajo krivdo za neuspehe svojega gledališkega prizadevanja metati na občinstvo, češ: ni zanimanja. Zanimanje je — za kvalitetne predstave in za dobra gledališka dela».

In uvod v kritiko Branka Hofmana pod naslovom «Gledališče in občinstvo», ki ga je prav tako objavil mariborski «Večer» 13. t. m., kjer beremo:

«Res: programatičen naslov, ki ni najbolj primeren za kritično poročilo o dveh gledaliških predstavah. Kljub temu sem ga zapisal, ker menim, da ni dolžnost poročevalca samo posredovati analitičen obris gledališke predstave, temveč tudi učinek umetniškega doživetja na tiste, ki jim je bil namenjen. To omenjam v uvodu, ker je dvodnevno gostovanje Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta (v ponedeljek 8. in v torek 9. marca) ustvarilo med občinstvom tisto svojevrstno ozračje «kulturnega dogodka», ki budi praznično razpoloženje in miselno zbranost. Pravzaprav redek pojav dandanes: intimna povezava med odrom in parterjem; povezava, ko občuti občinstvo, da jih «tisti na odru» čustveno prebujajo in spoznavno bogatijo in ko občutijo igralci, da se je vključilo občinstvo v njihov doživljajski krog. Tržačani so z gostovanjem dosegli to. Za Maribor še nekoliko več: odvzeli so gledališču suhoparno proračunsko oznako «kulturne ustanove» in mu za nekaj bežnih trenutkov vrnili starodaven čar plemenite umetniške kreativnosti. Ali z besedami dnevnega registratorja: gostovanje je bilo pomembno doživetje za gledališko občinstvo».

Sibkejši je kritični prispevek. Razen «Ljudske pravice» in bežnega kritičnega poročila v «Poročevalcu» ter v Mariborskem «Večeru», se strokovna kritika še ni oglasila.

Zato od tod posnemamo le dva odstavka iz poročila, ki ga je v «Ljudski pravici» napisal V. Bartol in kjer med drugim piše: za predstavo Salacroujeve «Zgodbe za smeh»:

«Igralci: življenje in delovanje v večjem mestu je nedvomno doprineslo k pristnejšemu dojetju bolj kompliciranih duševnih stanj v karakterjih. Tu so zaživeli pred nami nekateri psihološko subtilno izdelani liki, ki so ustvarili življenjsko povsem verjetne prehode iz živčne evforije v črni pesimizem in obratno. Štefka Drolčeva (Helena) in Miha Baloh (Jean) sta imela trenutke visoke pristnosti in prepričljivosti. Jožko Lukeš (Gerard) je izdelal podobo moža, ki ga je avtor gledal skozi očala ironije in morda tudi samoironije, saj bi utegnila biti taka tudi ti ali jaz. Dal je temu liku komično prostodušnost, ki se izraža v kontrastu med stvarnostjo in njegovim lastnim pogledom na življenje. Z ostro izdelanim likom je presenetil Josip Marotti (Donaldo) kot gost iz zagrebškega gledališča. A presenetila me je tudi Tea Starčeva (Nicole) kot mlada, ločena žena, saj sem jo doslej poznal predvsem iz vlog naivk. Silvij Kobal je podal Ahila z nonšalantno sigurnostjo in s komično tragiko v finalu. Morda najbolj

(Nadaljevanje na 4. strani)

DVE KORISTNI KNJIGI za gospodarje in gospodinje

V četrtek smo na ženski strani napovedali, da si bomo ogledali še nekatere gospodinjske knjige. Pred seboj imamo danes dve knjigi, ki sta koristni tako gospodinjam kot gospodarjem. Oglejmo si jih na kratko.

Koline

Že zadnjič omenjeni Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani je založil to 65 strani obsegajočo knjižico, ki bo vsem tistim, ki rede prašiče, v pomoč in korist. Veterinar *dr. Ante Stefančič* je napisal sestavek *O higieni pri klanju prašičev in pripravi domačih mesnin.* Bilo bi zelo pretirano, če bi trdili, da «vse to že vemo». Avtor navaja toliko podrobnosti v zvezi z zakolom prašičev, da se bo tistemu, ki bo vse to upošteval (pri tem pa ni navedeno nič nemogočega), meso toliko manj verjetno pokvarilo. V sestavku so nadalje navodila, kako se ravna z mesom in slanino; tu so nadalje navodila za razsoljevanje in prekajevanje ter za vskladiščenje mesnin, klobas salam in masti itd. Zelo poučen pa je tudi nadaljnji del sestavka, kjer govori avtor o bolenjih in zastrupljenjih v zvezi z uživanjem mesa in mesnin. Spoznali bomo, kako važno je, paziti na zdravje pri prašiču ter na največjo snago pri zakolu in pripravi mesa in mesnin.

Sestavek *Olge Starc: Praktični nasveti za klanje in pripravo mesnin* še dopolnjuje prejšnji sestavek, medtem ko so v tretjem delu knjižice zbrani recepti za mesne izdelke. Tukaj pa bomo prav gotovo našli marsikaj, česar ne poznamo. Upoštevani so izdelki iz vseh predelov Slovenije, od Primorske (mulce) do Prekmurja. Na koncu pa je še kup receptov za uporabo sveže svinine.

Več zelenjave - več zdravja

Zveza zadružnic v Ljubljani je izdala knjigo *Več zelenjave — več zdravja*, pri kateri je sodelovalo več avtorjev. Založila pa je knjigo založba Kmečka knjiga.

Tudi to knjigo bosta vzela s koristjo v roke tako gospodar kot gospodinja. Gre namreč za pridelovanje in za uporabljanje zelenjave, kakor tudi za spoznavanje koristi in vrednosti posameznih vrst tega živila. V prvem sestavku *Zdravje in zelenjava* nas zdravnica *dr. Damijana Bebler* pouči o pravilni sestavi hrane, nato pa slede navodila o pravilni uporabi zelenjave. Sestavek dopolnjuje obširna razpredelnica, ki prikazuje koliko odstotkov dnevne potrebe posameznih vitaminov in rudnin krije 100 g zelenjave. Sestavil jo je *Ferdinand Nerima.*

Sledeči sestavek *Andreja Skulja - Ureditev domačega vrta* je namenjen bolj gospodarjem, ker pa gre za dela, ki jih na vrtu pogosto opravljajo tudi ženske, bodo sestavek tudi one pazljivo prečitale. Čeprav se zdi naslov naslednjega sestavka *Kmetijske zadruge in kmečki vrtovi* — napisala ga je *inž. Marija Andoljšek* — za naše razmere manj uporaben, pa je vendar vreden čitanja in upoštevanja.

Dobršen del knjige pa je posvečen navodilom in receptom za *zelenjadne jedi.* Ta sestavek je napisala *Pepika Levstek.* Za nas najbolj poučno pa bo gotovo poglavje o *konserviranju zelenjave. Marica Kramberger* nas tukaj poučuje, kako se pripravijo n. pr. kisle kumarice, kako se vlaga sladka paprika, stročji fižol, kaj je srbska solata in še več podobnega. Pri nas gospodinje niso navajene vlagati zelenjavo in vendar je vsakomur taka zelenjava pozimi ob mesu zelo všeč. Ker končno stvar niti ni posebno draga, se bo mogoče res marsikatera gospodinja ob prečitanju teh navodil opogumila tudi za ta način priprave živil.

Tudi ti dve knjigi boste lahko dobili v Tržaški knjigarni v Ul sv. Frančiška.

B. K.

LEPA, A ŽAL SLABO OBISKANA KULTURNA PRIREDITEV

«S. Škamperle» je nastopil na stadionu «I. maj»

z Nušičevo enodejanko «Analfabet» in pevskim zborom

Člani prosvetnega društva «Slavko Škamperle» od Sv. Ivana so v nedeljo popoldne nastopili v dvorani na stadionu «Prvi maj». Tako smo po dolgem času preteklo nedeljo spet z zadovoljstvom prisostvovali njihovi kulturni prireditvi, saj so Svetoivančani pridni organizatorji in dobro znani zaradi svojih nastopov. Žal prireditev ni bila deležna takega obiska, kot bi ga upravičeno zaslužila. Lahko rečemo, da je bil obisk podoben onemu, ki ga je hudo smešno narisal nekdo v letošnji brošurici «Prvi april».

Vsi nastopajoči tako dramska skupina, kot pevski zbor in posamezni recitatorji so se zelo dobro odrezali v svojih vlogah. Kot prva je nastopila dramska družina, ki je prikazala Nušičevo enodejansko «Analfabet». Igra nam je pokazala okrajnega načelnika, ki je v tedanjem času z vso gorečnostjo služil srbski kraljevini in je vsepovsod vohal politične stranke in protidržavne ustanove. Ko je ta uradnik dobil brzojavko od ministra za zunanje zadeve koliko je analfabetov v njegovem kraju, in ni vedel pomena te besede, se je znašel v nerodnem položaju. Ko je izvedel za njen pomen, je bilo prepozno in se je vse končalo tragikomično. Vsi igralci so svoje vloge prav dobro podali, posebno pa se je izkazal Aldo Rupel v vlogi okrajnega načelnika, ki ga je odlično poosebil. Dobro sta igrala svoji vlogi tudi Niko Škamperle in Justo Kovačič. Prvi v vlogi prijatelja, drugi pa izobraženca. Omeniti moramo še Ondino Majcen v vlogi svakinje načelnika in Lenardovo v vlogi načelnikove žene. Enodejanka je vsestransko dobro uspela in zato gre polna pohvala vsem mladim članom dramske skupine, predvsem pa Louisu Abramu, ki je priprave organiziral, igro režiral in mladince vadil.

Po igri je nastopil domači mešani pevski zbor, ki je pod mojstrsko roko dirigenta prof. Ubalda Vrabca zapel več pesmi in sicer Laharnarjevo «Mladosti ni», Vrabčeve «Tri dalmatinske», Jerebova «Kam si šla», Ferjančičevo «Tone sonce, tone», Foersterjev «Sem pevec» in «Planinska», Žirovnikovi «Večernica» in «Kukavica», Adamičevo «Petnajst let» in Ipavčevo «Lahko noč». Občinstvo je zares z velikim veseljem sprejelo in poslušalo ta dobro znani pevski zbor.

S posebnim odobravanjem, zadovoljstvom in dolgotrajnim ploskanjem pa je občinstvo nagradilo pevski zbor, ko je pod vodstvom mladega domačega študenta glasbe, Nela Piščanca, zapel in ponovil dve Foersterjevi pesmi.

Ne smemo pozabiti še posamezne recitatorje in sicer malega Duška Udoviča, ki nam je prav lepo podal Greporčičevo «Mladosti ni» in Fermenčičevo «Tungu tonga». Nato sta nastopili še sestri Milica in Alenka Kravos, ki sta z velikim občutkom recitirali prva v Gradnikovem prevodu «Ce bi» in Kučičevo «Deveto deželo», druga pa Gradnikovo «Na Kontovelu».

Občinstvo je pozorno sledilo predvajanju celotnega programa in je bilo z njim zelo zadovoljno.

MARIO MAGAJNA

Dramska družina p.d. «S. Skamperle

(Nadaljevanje na 4. strani)

— *Je sicer nekoliko od rok, a kuhinja je odličnal*

Goriško-beneški dnevnik

Toplo pozdravljeni igralci SNG iz Trsta

Z Lellijevo dramo dosegli nov uspeh

Po daljšem premoru smo lahko v nedeljo v Gorici zopet veselo pozdravili v naši sredi gostovanje Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta, ki tako uspešno vrši svoje umetniško poslanstvo med slovensko manjšino v Italiji.

Z nedeljskim gostovanjem nam je umetniško vodstvo Slovenskega narodnega gledališča pokazalo, da sledi razvoju časa in družbi v kateri se tudi mi vrtimo in nam je tako predstavilo novejše delo Renata Lellija «Na nočnih poteh». Zgodbi, ki obravnava izredno važen problem današnjega življenja, problem vzgoje in doraščanja mladega človeka v modernem svetu, je popoldanska in večerna publika, ki je zasedla Prosvetno dvorano, sledila lahko rečemo skoraj brez diha.

Tako zanimivi in skrajno dramatični zgodbi so seveda potrebni že izkušeni igralci, ki v svojo vlogo dajo vse kar se od njih zahteva. Takega odvetnika, ki se nenadoma znajde pred sinom, kakršnega dotlej sploh ni poznal in ki mora pri vsej svoji očetovski ljubezni izbrati to, kar mu človeško dostojanstvo nalaga, nam je lahko prikazal le Rado Nakrst, katerega so doslej Goričani videli že v mnogih odličnih vlogah, pa jih vendar nobena ni tako navdušila kakor prav slednja. Kaj lahko rečemo o Emi Starčevi, katere materinsko čustvo smo čutili do podrobnosti. Z njo smo trpeli in sočustvovali, čeprav njenim dejanjem zaslepljene matere nismo mogli pritrditi. Mladi Edvard Martinuzzi, ki se je tokrat šele drugič prikazal na goriškem odru je kljub svoji mladosti in gledališki neizkušenosti svojo vlogo odigral tako, da mu lahko le čestitamo in želimo nadaljnjih uspehov v poklicu, ki sicer zahteva včasih prevelike žrtve, vendar pa je edinstveni. Publiki je bila všeč tudi lepa scena, ki je zgodbi iz današnjega sveta dala primerno obliko.

—«»—

Trodnevna stavka osebja bolniških blagajn

Kakor povsod v državi so tudi v Gorici uslužbenci INPS in INAM stopili včeraj v trodnevno stavko, ki se bo zaključila v četrtek. Uslužbenti teh važnih zdravstvenih in zavarovalnih ustanov zahtevajo izboljšanje mezd in so pripravljeni nadaljevati stavkovno gibanje, če vlada ne bo ničesar ukrenila v njihovo korist.

—«»—

KPI in spor v Tržiču

Predlaga sklicanje skupnega sestanka

Federacija KPI za goriško pokrajino je poslala KD, PSDI, PSI in PRI pismo, v katerem pravi, da je proučila stališča občinskega in pokrajinskega sveta, ustanov, ACLI, trgovcev in obrtnikov v zvezi s stavko električnih varilcev.

Federacija predlaga izmenjavo misli z vodstvi omenjenih strank, ker povzroča spor razburjenje in proteste. Najširši sloji predvsem kritizirajo ravnanje ravnateljstva CRDA, ki je državno podjetje, pa se kljub temu noče pogajati za rešitev spora. Poleg tega povzroča nezadovoljstvo tudi prepoved zborovanj med stavko

Federacija z začudenjem zasleduje nesposobnost pokrajinskega urada za delo, da ne more sklicati sestanka med delavci in ravnateljstvom CRDA ter z drugimi pokrajinskimi oblastmi, da bi se spor rešil s pogajanji. Ta nesposobnost dokazuje, da ni sposoben opravljati funkcije v okviru določil ustave.

Zaradi navedenih razlogov je federacija sklenila pozvati voditelje strank na sestanek, na katerem naj se najde rešitev za premostitev sedanjega stanja.

—«»—

Aretirali vlomilce v urarno Moderno

Lani so si vlomilci izbrali v Gorici za cilj nekatere zlatarne in urarne, ki so jih dobesedno izpraznili. Med njimi je bila tudi urarna Moderno na Korzu, last Pietra Cella. Vlomilci so ponoči 28. oktobra s ponarejenimi ključi prišli skozi dvoriščna vrata v knjigarno Paternoli, kjer so napravili luknjo v zid, ki je knjigarno ločil od urarne. Odnesli so za okoli 4 milijone najrazličnejših vrednosti, iz knjigarne pa nekaj usnjenih torb. Ko so lokal dodobra oplenili, so se neopazno vrnili po isti poti.

Dolgo časa je policija vodila preiskavo, ne da bi prišla na sled vlomilcem. Toda napori so bili kmalu kronani z uspehom, kajti policija je po petmesečnem preiskovanju spravila v zapore v Ul. Barzellini 35-letnega Alberta Alonzija iz Ul. Colle 10 ter 32-letnega Rubelia Tosa iz Ul. Cocevia 32.

Podrobnosti o uspelem podvigu policije še ne moremo objaviti, ker jih policija drži v tajnosti.

—«»—

Onkraj meje se je ponesrečil

Prejšnji večer ob 21. uri so obmejni stražarji z bloka na Svetogorski cesti nujno klicali po rešilni avtomobil Zelenega križa, ki bi moral pripeljati z meje v bolnišnico 55-letnega kmeta Giuliana Kantlerja iz Ul. Brigata Etna št. 50.

Ko so bolničarji Zelenega križa prišli na blok so na jugoslovanski strani opazili rešilni avto jugoslovanskega Rdečega križa, v katerem je ležal ponesrečeni Goričan. Ne da bi izpolnili kakršnekoli formalnosti so bolničarji Zelenega križa dvignili iz drugega rešilnega avtomobila ranjenca in ga prenesli v svojega ter takoj odhiteli v bolnišnico Brigata Pavia. Tu so Kantlerju ugotovili pretres možganov in več ran po obrazu in rokah. Kantler je izjavil, da je pri povratku iz Solkana nekaj metrov pred blokom izgubil ravnotežje in se prevrnil s kolesom na asfalt, pri čemer se je tako ponesrečil, da so morali klicati po rešilni avto.

—«»—

Aretacija razgrajača

Včeraj je sosede stanovanjske stavbe št. 45 v Ul. Giustiniani nemalo presenetilo kričanje in vpitje na dvorišču omenjene hiše. 37-letni Raffaelle Glessi je v precej vinjenem stanju na ves glas kričal nad svojo svakinjo, proti kateri se je obračal z besedami, ki so bile prave žaljivke. Svakinja in ostali sorodniki so vinjenega moža, ki je prišel šele pred časom iz sanatorija nekaj časa poslušali, toda potem jim ni preostalo drugega kakor poklicati policijo. Organi javne varnosti, ki jim je bil Glessi že znan, so moža odpeljali na policijo, kasneje pa v zapore. Glessi bo moral pred sodnika in tokrat bo najbrž romal za več časa v zapor, kajti komaj prejšnji četrtek ga je goriška pretura obsodila na pogojno kazen 8 mesecev zapora zaradi nasilnega vdora v tuje stanovanje.

Danes v Tržiču protestna stavka

Danes med 15. in 17. uro bo v vseh tržiških podjetjih protestna stavka, ki so jo proglasile tri sindikalne organizacije v zvezi s stavko električnih varilcev. Stavki se bodo pridružili tudi ladjedelniški delavci iz Trsta in Milj. Ob 15.30 bo v kinu Azzurro zborovanje, na katerem bodo sindikalni predstavniki prikazali razvoj borbe v zadnjih 40 dneh.

S stavko, ki je posledica nerazumevanja ravnateljstva za potrebe električnih varilcev, ki zahtevajo izenačenje tarif s tarifami, ki so bile priznane električnim varilcem v Trstu, niso samo hudo oškodovani stavkajoči, katerim niso izplačali za okoli 100 milijonov lir mezd, ampak so prizadeti tudi suspendirani delavci, ladjedelnica, zlasti pa tržiško prebivalstvo.

—«»—

Nesreča pri igri

Ko se je včeraj popoldne 8-letna Maria Arnosti iz Placute 4 igrala pred hišo, ji je nenadoma priletel v glavo kamen, ki so ga nehote zagnali sosedni otroci. Deklico so morali z rešilnim avtomobilom odpeljati v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so ji obvezali rano na glavi. Ozdravela bo v nekaj dneh.

—«»—

Rojstva, smrti in poroke

Od 7. do 13. aprila se je v goriški občini rodilo 16 oseb, umrlo jih je 13, oklicev je bilo 15, porok pa dve.

Rojstva: Marco Rossa, Roberto Verti, Emanuela Soprani, Alessandra Saurin, Terzo Mischou, Paolo Visintin, Mario Visintin, Alcide Collodet, Paola Sartore, Silvana Marcolina, Vitto Greco, Rita Badin, Elisa Paccri, Alessandro Bledig, Dario Lupo, Pierina Bonfrata in Bruno Zecchigna.

Smrti: 82-letna Luigia Davanzo vdova Benussi, 54-letna Marija Dolores Faganelj, 75-letni upokojenec Rodolf Podgornik, 82-letna Antonia Montagnar vdova Giurin, 75-letni Anton Zelinšček, 81-letna Argentina Della Picca vdova Gost, 21 ur star Mario Visintin, 73-letni Giuseppe Losio, 72-letni upokojenec Virginio Chiararia, 73-letna Luigia Filipek vdova Duos, 74-letna Ernesta Floreani vdova Minini, 4-letni Vittorio Donda in 73-letna hotelirka Leopolda Leban pro. Princič.

Oklici: železničar Adelmo Montenucci in uradnica Maria Sangiorgi, urar Luciano Leghissa in Maria Luigia Pituelli, Romano Martinuzzi in Bruna Leon, agent javne varnosti Torquato Belardinelli in Germana Milocco, kmet Lino Marega in Sabina Marassi, šofer Rinaldo Gaier in Elda Lilich, vratar Filippo Vargiu in tkalka Norma Ballus, inženir Angelo Zuliani in Raffaella Lattanzi, finančni stražnik Paolo Moriconi in Raffaela Saltimbanco, podoficir Giuseppe Mulas in Alda Aonini, šofer Giuseppe Marega in Giovanna Russian, elektricist Francesco Crapesi in Emilia Specogna, Demitrio Murgia in Carmen Igiozzi, uradnik Alfredo Razzoli in Antonia Forest, upokojenec Francesco Sanasi in Anna Maria Tempesta.

Poroke: državni uradnik Tobia Della Volpe in Paola Trampus, zobotehnik Rodolfo Brezigar in Emilia Brumat.

—«»—

— KINO —

CORSO. 17.00: «Zavesa vohunov», S. Hayden, R. Roman.

VERDI. 17.00: «Opoldan... polna strahu», D. Martin, J. Luis, v vistavisionu in v barvah.

VITTORIA. 17.15: «Čudoviti Walt Dysnejev svet», v tehnikolorju.

MODERNO. 17.00: «Zasledovani».

(Nadaljevanje s 3. strani)

problematično vlogo žene (Ada) je podala Zlata Rodoškova s temperamentom in igralsko prizadevnostjo, če prav bi si želel, da bi bil njen zaključni prehod v nov čustven odnos do moža psihološko gladkejši».

Za Andersonovo «Čaj in simpatijo» pa:

«Vse priznanje gre tudi režiserju Jožetu Babiču, ki je z dobrim čutom za mero postavil delo na oder. Pravzaprav me je tokrat Babič presenetil s skromnostjo sredstev, ki jih je uporabil za učinkovito izvedbo svoje naloge. «Stimung», ki jo je dobro podprla preprosta in smotrna scena Vladimira Rijavca, je bila vseskozi intimna, tempo umirjen in skrbno preračunan v počasnem stopnjevanju.

Vsekakor gre pri izredno lepo zaokroženi predstavi levji delež igralcem. Stefka Drolčeva je v Lauri Reynolds ustvarila zopet enega od tistih svojih nepozabnih likov, ki dajejo tej igralki med slovenskimi igralkami tako odlično mesto. Šarm in človeška toplota, mimika, ne samo obraza, temveč vsega telesa, kjer je vsak vzgib, vsaka kretnja odraz

Po uspehih v Sloveniji ponovno na domačih tleh

močnega doživetja, so se zlili v celoto njene kreacije in zlomili kočljivosti situacije in dejanja v očeh gledalca sleherno ost».

«V Silviju Kobalu, ki je ustvaril psihološko zelo zahtevno vlogo mladega Toma Leeja, je našla Drolčeva presenetljivo močnega, čustveno bogato niansiranega in človeško prepričljiva partnerja. Prizori med obema so bili viški predstave. Jožko Lukeš je v Laurinem možu Billu ustvaril zapleten in razdvojen karakter človeka, ki ga mučijo po njem samem nepriznani kompleksi, z močnim vživetjem in z občuteno igro. Na zunaj jovialnega Tomovega očeta in Billovega prijatelja Herberta Leeja je igral Modest Sancin z nevsiljivo hrupnostjo in z dobro posneto tipiko povprečnega Američana. Zlata Rodoškova je uspelo naslikala tip malce lahkožive in malce dobrodušne Američanke, ki ji je smisel življenja v majhnih nesmiselnosti. Nesrečnega Davida Harrisa, ob katerem se sproži kočljivi konflikt, je v maski in mimiki, ki je za tak karakter tipična, prepričljivo podal Stane Raztresen. Trije Tomovi vrstniki Ralph, Al in Steve so našli v upodobitvah Edvarda Martinuzzija, Julija Guština in Iva Kuferzina troje hrupnih in v tem smislu Američanom ustrezajočih interpretov. Posebej bi omenil lik Julija Guština, ki je našel v odnosu do prijatelja Toma prepričljive čustvene tone.»

Zanimivejši so bili razgovori naših igralcev s slovenskimi kolegi in stiki v ožjem strokovnem krogu. Večja skupina poljskih igralcev iz Lodza je obiskala naše predstave. Tudi z njimi smo navezali prijateljske stike.

— Vaše osebno mnenje o uspehu gostovanja?

Uspešno in spodbudno. Naš ansambel je opravil zrelostni izpit. Tudi najmlajši. Vrnili smo se močnejši in z novimi silami se bomo spoprijeli z nalogami, ki nas čakajo. Morda ni bila doslej še nikoli tako močna zavest in spoznanje v nas, da smo v desetih letih skovali harmonično gledališče, obenem pa strah, da nam vsak napačen korak te dosežke podere in razblini. Sicer pa: prazniki so za nami — pred nami je delovni dan...

Športni dnevnik

28. kolo italijanskega nogometnega prvenstva

Fiorentina in Inter obsodila Palermo in Genoo na izpad?

Zaslužen poraz Milana v Rimu - Triestina izgubila proti Lanerossi čeprav je 20' pred koncem še vodila

28. kolo italijanskega nogometnega prvenstva je poteklo v znamenju kar najbolj logičnih predvidevanj kljub porazu Milana in zmagi Fiorentine na tujem igrišču. Da je Milan — ki ima krono že na glavi — začel popuščati, se je pokazalo že v Vidmu in je njegov izdaten in povsem zasluženo poraz v Rimu proti Laziu samo potrdilo tega. V isti, če ne še večji meri, pa je tudi Fiorentina pokazala, da resno računa na častno mesto in njena zmaga nad Palermom ne preseneča nikogar razen morda vročih Palermitancev, ki se bodo morali skoraj gotovo odpovedati tekmam A lige in prepustiti ta užitek (če je o kakšnem užitku pri gledanju moštev sečanje A lige sploh mogoče govoriti) Catanii, ki je v B ligi trenutno na drugem mestu s kar največjimi izgledi za napredovanje v najvišji razred.

Vprašanje borbe za drugo mesto v A ligi je ostalo slej ko prej tam, kjer je bilo. Vsi trije kandidati: Fiorentina, Inter in Lazio so zmagali, nekoliko bliže pa je pritaknila svoj lonček še Sampdoria, ki je tokrat na lastnih tleh odpravila Romo z enim samim golom.

Stanje na sredini lestvice sta izravnala Napoli in Udinese v medsebojnem srečanju, v katerem je Napoli po vrsti neuspehov končno le požel zasluženo zmago. Roma in Spal sta kljub porazom obdržala svoji mesti v varni sredini, takoj za njima se je zasidrala Bologna s tesno zmago nad Juventusom ter Torino in Padova, prvi z zmago nad Spalom, druga pa z edinim X v 28. kolu proti Atalanti.

Od kandidatov za izpad je tokrat potegnil najkrajšo Palermo s porazom na lastnih tleh, čeprav je igral zelo požrtvovalno. Zdi se, da mu je usoda poslej že do kraja zapečatena. Genoa, ki je tudi izgubila, ima le dve točki več in je sama na predzadnjem mestu. Tudi zanjo je položaj izredno težak. Atalanta je s polovičnim uspehom na lastnem igrišču več izgubila kot dobila. 23 točk je vsekakor premalo za rešitev. Lepo se je potegnil navzgor Lanerossi, a žal na račun naše Triestine. S 24 točkami se v družbi Juventusa sicer še ne more počutiti povsem varnega, lahko pa vsaj globlje zadiha.

Triestina je po nedeljskem kolu s 25 točkami sama na 13. mestu. Kdo ve, ali ji bo ta številka prinesla srečo ali smolo? Kako bo vnaprej, bomo še videli, za sedaj pa lahko rečemo, da ji je prinesla smolo v pravem pomenu besede, kajti doseči vočilni gol v 4' igre, voditi nato do sredine drugega polčasa in v zadnjih 20 minutah izgubiti z rezultatom 3:1, pomeni več kot smolo.

S tem seveda ni mogoče reči, da smo kdo ve kako računali na uspeh Tržačanov proti moštvu, ki se bori za obstanek. Pripravljeni smo bili na poraz, katerega smo tudi upoštevali v globalnem računu v borbi za obstanek v ligi. Položaj se zaradi tega poraza za Triestino ni mnogo spremenil in je še naprej zmerno zadovoljiv, je pa na vsak način škoda izgubiti tekmo, ki je bila že dobljena. Seveda je treba priznati, da je Lanerossi zmago zaslužil, saj je v igro vložil ves svoj napor in tudi v znatni meri gospodoval na igrišču, kar mu je bilo posebno v drugem polčasu olajšano spričo dejstva, da so v ostri igri bili poškodovani kar štirje igralci Triestine, med katerimi najhuje napadalec Petris.

Po drugi strani pa je tudi res, da je Triestina, ki je v prvem polčasu po krasnem golu, ki ga je dosegel v 4' z glavo Szoke na Olivierijev predložek, igrala še dokaj dobro, v drugem polčasu občutno popustila predvsem po krivdi obrambe. Bandini, ki je sicer reševal svoja vrata v najtežjih okoliščinah, je na primer direktno kriv za drugi gol in v precejšnji meri tudi za prvega, katera je dosegel Savoini v 24' in 26' drugega polčasa. Zelo sta popustila Belloni in Petagna, prav tako pa tudi Szoke in Olivieri, ki sta prišla na pomoč obrambi. Razen tega pa je imela svojo težo tudi običajna napačna taktika, s katero je Triestina zgubila že marsikatero točko. Pasinati očitno noče in noče razumeti, da je najboljša obramba napad ali pa vsaj blokiranje igre na sredini igrišča, ne pa čopuščanje, da se nasprotnik vgnezdi v kazenski prostor. Posledica tega sta bila prva gola dosežena iz gneče, posredno pa tudi tretji, katerega je dosegel v 36' Lojacono s plasiranim strelom iz daljave.

Prihodnjo nedeljo bo prvenstvo v vseh treh glavnih ligah počivalo zaradi priprav na tekmo Italija - Severna Irska. Očmor bo dobrodošel vsem enajstoricam (razen Fiorentini, ki ima v reprezentanci kar 7 igralcev), posebno pa še Triestini, da si njeni poškodovani igralci izlečijo rane in poškodbe. Čez 14 dni bo lahko igral tudi že Brighenti, čigar odsotnost v napadalni vrsti se je močno poznala, ker niti Cazzaniga in še manj Clemente nimata potrebnih lastnosti za srednjega napadalca.

REZULTATI

*Atalanta-Padova	0:0
*Bologna-Juventus	1:0
*Inter-Genoa	2:0
*Lanerossi-Triestina	3:1
*Lazio-Milan	3:0
*Napoli-Udinese	2:1
Fiorentina-*Palermo	1:0
*Sampdoria-Roma	1:0
*Torino-Spal	3:2

LESTVICA

Milan	28	18	5	5	56	32	41
Fiorentina	28	14	7	7	46	33	35
Inter	28	10	13	5	41	32	33
Lazio	28	12	9	7	39	32	33
Sampdoria	28	10	11	7	48	41	31
Napoli	28	10	9	9	33	34	29
Udinese	28	12	5	11	46	49	29
Roma	28	9	10	9	43	33	28
Spal	28	12	4	12	34	39	28
Bologna	28	8	11	9	37	32	27
Torino	28	10	6	12	33	35	26
Padova	28	7	12	9	27	32	26
Triestina	28	8	9	11	26	34	25
Juventus	28	7	10	11	37	41	24
Lanerossi	28	8	8	12	37	44	24
Atalanta	28	5	13	10	28	38	23
Genoa	28	6	10	12	26	40	22
Palermo	28	6	8	14	23	39	20

STAVNI STOLPEC

X 1 1, 1 1 1, 2 1 1, 1 1 1 1

Kvote: 13 točk 70.000 lir, 12 točk 4240 lir.

STOLPEC TOTIP

1 2, 2 X, X 1, 2, X 1 X, 2 X

Kvote: 12 točk 2.399.212 lir; 11 točk 123.772 lir; 10 točk 12.783.

Jugoslovansko nogometno prvenstvo

Crvena zvezda ni v formi

Še dva poraza slovenskih predstavnikov v 1. conski ligi - Zmaga Nove Gorice v ljubljansko-primorski ligi

V jugoslovanski nogometni A ligi so odigrali v nedeljo 20. kolo. V šestih srečanjih so zmagale domače enajstorice, le Spartak je na lastnem igrišču izgubil proti Vojvodini, Vardar pa je proti Partizanu dosegel nadvse častni remi z rezultatom 1:1. Najbolj grenek je bil prav gotovo poraz Hajduka proti Lokomotivi. Splitska enajstorica si je z njim zapravila še zadnje izglede za osvojitev vsaj drugega mesta, na katerem je poslej čvrsto vsidrana novosadska Vojvodina. Crvena zvezda je premagala BSK z 2:0, toda v polju je bil BSK znatno boljši. Zvezda se ima za svojo zmago zahvaliti le iznajdljivemu Kostiču, ki je dvakrat zatresel mrežo. S takšno igro kot jo je pokazal tokrat, si lahko jugoslovanski državni prvak le malo obeta od povratnega srečanja za pokal evropskih prvakov s Fiorentino, ki bo v četrtek v Florenci.

Dinamo si je po vrsti porazov končno le pridobil obe točki in sicer na račun črnogorske Budučnosti z rezultatom 2:1 in celo poslednji na lestvici — Sarajevo — je bil tokrat uspešen na škodo Zagreba z enakim rezultatom. Četrti beograjski zastopnik v ligi, Radnički, je na svojem terenu premagal Veleža s 3:2.

Lestvica po 20. kolu:

Crv. zvezda	20	15	3	2	49:11	33
Vojvodina	20	14	2	4	51:23	30
Hajduk	20	10	4	6	31:21	24
Partizan	20	9	5	6	44:29	23
Dinamo	20	8	4	8	40:41	20
Lokomotiva	20	9	1	10	34:39	19
Spartak	20	6	6	8	37:32	18
BSK	20	6	6	8	21:38	18
Velež	20	7	4	9	33:42	18
Zagreb	20	6	5	9	25:34	17
Budučnost	20	6	4	10	24:36	16
Radnički	20	5	6	9	25:39	16
Vardar	20	6	4	10	20:38	16
Sarajevo	20	4	4	12	26:47	12

V I. conski ligi gresta slovenska predstavnika vztrajno navzdol. Na tujih igriščih je Ljubljana izgubila proti Jadran z 1:0, Odred pa proti Sibeniku z 2:0. Ostali rezultati: Metalac - Rijeka 1:0, Tekstilac - Trešnjevka 1:1, Uljanik - Turbina 5:0, Split - Grafičar 9:0.

Lestvica po 16. kolu:

Split	16	14	1	1	57:15	29
Trešnjevka	16	10	3	3	44:21	23
Sibenik	17	9	5	3	40:22	23
Rijeka	16	9	3	4	38:19	21
Metalac	16	7	4	5	27:22	18
Uljanik	16	6	4	6	32:28	16
Tekstilac	17	6	3	8	33:36	15
Ljubljana	16	4	3	9	20:33	11
Jadran	16	4	3	9	21:40	11
Odred	16	3	4	9	17:27	10
Turbina	16	4	2	10	15:37	10
Grafičar	16	3	1	12	15:59	7

Motociklistična krožna dirka po Italiji

Venturi in Rottigni zmagovalca v športni in v serijski skupini

Nepričakovani uspeh hiš MV in Parilla - Največ etap je osvojil Franceschini z motorjem Morini

BOLOGNA, 15. — Včeraj se je v Bologni zaključila z 9. etapo Montecatini - Bologna (162 km) motociklistična krožna dirka po Italiji. V tej zadnji etapi, v kateri sta v obeh glavnih kategorijah zmagala Mendogni (športni motorji) in Perfetti (serijski motorji), ni prišlo do nobenih sprememb v splošni klasifikaciji.

Absolutni zmagovalec dirke je tako ostal dirkač Venturi s športnim motorjem M.V. in s povprečno hitrostjo 105,121 km na uro. Na naslednjih 10 mestih v absolutni klasifikaciji so se uvrstili dirkači športne skupine kategorije 175 ccm, na enajsto mesto pa Rottigni z motorjem Parilla kot prvi iz skupine serijskih motorjev kat. 175 ccm, ki je dosegel povprečno hitrost 97.881 km na uro.

Tako zmaga Venturija v športni skupini kot zmaga Rottignija v serijski skupini, predstavljata presenečenje, ker sta veljali za favorita hiši Morini v prvi in Bianchi v drugi skupini. V nadomestilo pa sta prav ti dve hiši osvojili s svojimi dirkači največ etapnih zmag. Dirkač hiše Morini v športni skupini Franceschini je sam osvojil kar štiri etape.

Končni vrstni red serijskih motorjev po kategorijah:

75: 1. Silvagni (Laverda) 23.37'11", p. h. 87.277; 2. Coppini 23.47'13"; 3. Pasini 26.01' in 08".

100: 1. Pastorelli (Laverda) 21.46'22", p. h. 94.613; 2. Marchi 22.04'23"; 3. Apolloni 22.13' in 35".

125: 1. Ferrari (Benelli) 22.30'05", p. h. 91.549; 2. Fortunati 22.46'37"; 3. Mariani 23.09' in 28".

175: 1. Rottigni (Parilla) 21.02'45", p. h. 97.881; 2. Perfetti 21.04'15"; 3. Olivato 21.29' in 16".

Končni vrstni red športnih motorjev po kategorijah:

75: 1. Montesi (Laverda) 22.53'29", p. h. 89.990; 2. Fontanili (Ceccato) 23.09'44; 3. Ghiro 23.23'22".

100: 1. Mandolini (Ducati) 21.47'20", p. h. 94.543; 2. Artusi 22.13'06"; 3. Sestini 22.28'43".

125: 1. Graziano (Ducati) 21.19'21", p. h. 96.611; 2. Pionava 21.21'26"; 3. Mondaini 21.49'38".

175: 1. Venturi (MV) 19.35' in 47", p. h. 105.121; 2. Milani 19.57'59"; 3 Mendogni (Morini) 20.00'19".

AVTOMOBILIZEM

Belgijec Gendebien prvi na dirki po Siciliji

PALERMO, 15. — Belgijec Oliver Gendebien z avtom Ferrari (gran turizem) je zmagal na avtomobilski dirki po Siciliji s povprečno hitrostjo 107,014 km na uro, kar je slabše od rekorda. Drugi je prišel na cilj Italijan Taruffi s športnim avtom Maserati. Tudi na naslednji dve mesti sta se uvrstila vozača športnih vozil Maserati, in sicer na tretje mesto Scarlatti, na četrto pa Munaron. Taruffi je prišel ob skoraj že zagotovljeno zmago malo pred ciljem, ko se je zaradi slabe vidljivosti v dežju zaletel v cestni obzidek, pri čemer je izgubil nad 10'.

Med dirko je bilo tudi nekaj incidentov, med katerimi tudi eden smrtni.

KOLESARSTVO

Albani zmagovalec dirke po Campanii

NEAPELJ, 15. — Kolesarska dirka po Campanii, veljavna za državno prvenstvo, se je zaključila z zmago Albanija, ki je tako položil prvo hipoteko za majico državnega prvaka za l. 1957. Zmago je odločil šele v zaključnem sprintu, v katerem je nadvladal 17 drugih dirkačev, katerim je bil priznan čas zmagovalca. 246 km dolgo progo je prvih 18 prevozilo v času 6.57'30" s povprečno hitrostjo 34.326 km na uro.

—«»—

6 etap kolesarske dirke po Siciliji

PALERMO, 15. — Jutri se bo začela v Palermu XIV. kolesarska krožna dirka po Siciliji, za katero se je prijavilo okrog 90 dirkačev med katerimi je precej neodvisnih, ostali pa sestavljajo 7 uradnih italijanskih moštev. Dirka po Siciliji je najstarejša kolesarska dirka v Italiji. Prva je bila že leta 1907. Med posebnostmi letošnje izdaje je vzpon na Etno, kjer bo cilj v višini 1800 metrov. Vseh etap v skupni dolžini 1080 km je 6 v naslednjem vrstnem redu: torek 16. Palermo - Messina 258 km, sreda 17. Messina - Etna 130,1 km, četrtek 18. Etna - Ragusa 154,7 km, petek 19. Ragusa - Enna 140 km, sobota 20. Enna Sciacca 181 km, nedelja 21. Sciacca - Palermo 239 km.

—«»—

TURIN, 15. — Kolesarska dirka po Piemontu bo 12. maja z mednarodno udeležbo. Med drugimi se je bodo udeležili Belgijci De Bruyne, Keteleer, Adriaenssens.

TENIS

SAN JUAN, 15. — Amerikanec Vic Seixas je zmagal v finalu turnirja v Portoriku nad Avstralcem Rosejem z rezultatom 1:6, 6:1, 6:3, 6:4.

Smučarji so se pomaknili v višine

Mednarodni veleslalom na smučiščih Kanina

Zmagal je Gino Burrini - Najboljši Avstrijec osmi, najboljši Jugoslovan enajsti

NEVEJSKO SEDLO, 15. — Včeraj je bilo na Kaninu mednarodno smučarsko tekmovanje v veleslalomu. Udeležili so se ga poleg italijanskih še avstrijski in jugoslovanski smučarji, skupno 57 pogumnih junakov belih strmin. Proga, ki je bila na novo trasirana, je bila dolga 2000 m, imela je nad 400 m višinske razlike in 47 vratc.

Medtem ko so od Italijanov nastopili domala vsi najboljši alpski vozači z bratoma Burrini na celu, so Avstrijci poslali svoje koroške predstavnike, Jugoslovani pa dve moštvi Tržiču in ljubljanske Enotnosti. Žal med posamezniki ni bilo nekaj najboljših predstavnikov slovenskega smučarstva.

Kot je bilo pričakovati, so Italijani zasedli vsa najboljša mesta. Prvi je bil Burrini Gino s časom 2'03", drugi njegov brat Bruno, tretji Otto Gluck itd. Prvi inozemec je bil Avstrijec Muckenschnabel iz Beljaka, ki se je uvrstil na 8. mesto, od Jugoslovanov pa je bil najboljši Budinek, ki je bil 11. Lanski zmagovalec Krmelj, je bil tokrat šele na 15. mestu, Lukanc na 19., Nograšek na 20. itd. Uspeh Jugoslovanov ni bil ravno najboljši, vendar pa je bil spričo najboljše italijanske zasedbe že kar zadovoljiv.

Vsa prireditev je potekla v lepem športnem vzdušju in medsebojnem razumevanju športnikov in funkcionarjev treh sosednih držav.

Na skrajšani progi so nastopile tudi smučarke, same Italijanke.

Vrstni red prve dvajsetorice (moške):

1. Burrini Gino (Fiamme d'Oro) 2'03"; 2. Burrini Bruno 2'05"3; 3. Gluck Otto 2'06"2; 4 Pompanin Dino (Fiamme Gialle) 2'07"3; 5. Zulian 2'08"9; 6 De Nicolò 2'10"; 7. De Florian 2'12"8; 8. Muckenschnabl Hermann (ASKO Beljah) 2'13"2; 9. Donei (Fiamme G.) 2'13"9; 10. Marciandi Giovanni (Alpinci) 2'14"9; 11. Budinek (Enotnost) 2'17"; 12. Lantaler 2'17"1; 13. Rudiferia 2'17"2; 14. Capovilla (Višarje) 2'17"9; 15. Krmelj (Tržič) 2'18"; 16. Monaci 2'18"; 17. Cigolla 2'19"2; 18. Buzzi 2'19"6; 19. Lukanc (Tržič) 2'20"7; 20. Nograšek (Enotnost) 2'22"8; 21. Pianelli; 22. Pedroncelli; 23. Sain; 24. Sommariva; 25. Rogy (ASKO); 26. Cotterli; 27. Bernik (Enotnost); 28. Meschnich (Višarje); 29. Cerrato; 30. Veluschek (Višarje).

TENIS

Merlo premagal Richardsona v finalu turnirja v Palermu

PALERMO, 15. — V finalu mednarodnega teniškega turnirja v Palermu je Italijan Merlo premagal Amerikanca Hamiltona Richardsona z rezultatom 3:1 in v setih 2:6, 6:4, 6:1, 6:0. Richardson si je v sredini drugega seta pri vodstvu v gemih 4:3 pretegnil nogo in je le z veliko požrtvovalnostjo vztrajal do kraja.

Pokal evropskih nogometnih prvakov

Za Mitiča le malo upov na uspeh Crvene zvezde

Jugoslovanska enajstorica je že včeraj potovala skozi Trst v Florenco

TRST, 15. — Danes popoldne je potovala z Orient - Expressom skozi Trst jugoslovanska nogometna ekipa Crvene zvezde, ki se bo v četrtek pomerila v povratni tekmi za pokal evropskih prvakov z moštvom Fiorentine. Skupno s spremljevalci je potovalo 22 članov kluba. Med postankom vlaka v Ljubljani, je kapetan jugoslovanskega državnega nogometnega prvaka, Rajko Mitič izjavil, da ima njegovo moštvo glede na trenutno formo le malo izgledov na uspeh, da pa se bodo vsi igralci borili z vsemi svojimi močmi. O dokončni formaciji svojega moštva ni mogel povedati nič točnega. Z moštvom je potoval tudi Beara, vendar njegov nastop ni gotov. Dvomljiv je tudi nastop branilca Stankoviča, Toplaka, ki je še vedno v bolnišnici, čeprav že izven nevarnosti, pa bo zamenjal mladi Popovič, ki je v nedeljo na tekmi Crvena zvezda - BSK bil med najboljšimi.

—«»—

ZA TEKMO Z IRSKO

Reprezentanti jutri zbrani v Florenci

RIM, 15. — Zvezni kapetan italijanske nogometne reprezentance dr. Foni je za sredo 17. t. m. sklical v Florenco za tekmo Italija-Severna Irska naslednje igralce: Cervato, Chiappella, Gratton, Magnini, Orzan, Prini, Segato, Virgili (vsi Fiorentina), Pandolfini (Inter), Lovati, Muccinelli (Lazio), Buffon, Fontana, Galli (vsi Milan), Venturi (Roma), Bernasconi, Firmani (oba Sampdoria), Frignani (Udinese).

Igralci Bugatti, Farina, Montuori in Cervellati, ki so tudi na seznamu 22 igralcev, morajo biti vedno na razpolago zveznemu kapetanu in morajo trenirati v okviru svojih moštev.

Reprezentanti bodo v četrtek prisostvovali tekmi Fiorentina-Crvena zvezda, v nedeljo 21. t. m. pa bodo imeli za strogo zaprtimi vrati trening proti mladincem Fiorentine. Takoj po treningu bodo odpotovali iz Florence v Grottaferrata.

—«»—

MEDNARODNI NOGOMET

Avstrija - Švica 4:0

DUNAJ, 15. — 28. sr